National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont. K1A 0N4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 27 (1895) 1986 | NELJAPÄEVAL, 3. JUULIL — THURSDAY, JULY 3 | XXXVII aastakäik

President Ronald Reagan kirjutab Valges Majas 12. juunil alla Balti Vabaduspäeva proklamatsioonile. Seisavad, vasakult — dr. Jonas Valaitis (Balti-Ameerika Komitee president), Avo Piirisild (Balti Vabadusliidu president), T. Blinstrubas (Leedu-Ameerika Nõukogu president), dr. Olgerts Pavlovskis (Vabade Lätlaste Maailmaliidu president), Stanley Gecys (Leedu-Ameerika Ühiskonna president), Juhan Simonson (Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees), Aristids Lambergs (Ameerika-Läti Ühingu president), senaator Donald W. Riegle jr. ja esindajatekoja liige William Carney.

Kanada muudab oma välispoliitikat Saudi Araabia suhtes

Siiani on Kanada valitsus käitunud S. Araabiaga kui Iisraeli-vastase riigiga ja seepärast (?) kui Kanada-vastase riigiga. Kaubandussuhted on minimaalsed ja relvi pole müüdud. S. Araabia on omapoolset rahulolematust Kanada vastu näidanud majanduslike sidemete tartamisega.

Nüüd aga uuendab S. Araabia oma sõjaväge ja on kümnete miljardite ulatuses andnud kontrakte relvastuse alal. Pres. Reagan müüs S. Araabiale hiljuti 5 AWAC luure- ja radarlennukit 8,5 miljardi dollari eest.

Ka Kanada soovib nüüd sellest „kullasoonest" osa saada, et oma relvi müüa ja relvatööstust elustada. Enne peab aga valitsus oma välispoliitikat muutma.

Nii pole vaja imestada kui hiljuti Ottawast teatati, et kuna S. Araabia on viimasel ajal Lähis-Idas pehmendavat rolli mänginud ja kuna see on ohustatud Iraani islami fanaatikute poolt, siis Kanada valitsus on otsustanudu S. Araabiale relvi müüa, — kui viimane lubab neid mitte Iisraeli vastu kasutada.

Esimese praktilise tagajärjena oli Kanada nõus uuesti kaaluma Lääne-Saksa suurfirma Thysseni möödunudaastast ettepanekut ehitada lõõvaesesse Ida-Kanadassse tankitabrik. Thyssen oli aga sellest ise vhepeal loobunud ja on nõus ainult kergemate soomusautode ehitanist arutama.

Eesti vaimulikke ja koguduste esindajaid Evangeelse Luteri Kiriku (Kanada) Ida-Sinodi esimesel konverentsil Londonis, Ont. Vasakult — P. Möldre, õp. H. Laaneots, B. Teder, õp. U. Petersoo, õp. T. Nõmmik, B. Lindre, õp. A. Roost ja E. Eerme. Foto — E. Eerme

Kanada peapiiskop tahab külastada Eestit

Ida-Sinodi esimene konverents

Evangeelse Lutheri Kiriku (Kanada Ida-Sinodi konverentsi esimene konventsioon peeti 19.-22. juunini Londonis, Ont. Kõik sinodisse kuuluvad eesti kogudused ei olnud saatnud oma esindajaid.

Kogudused, mis kuuluvad Missouri Sinodi (USA) alla, kuigi nende õpetajad kuuluvad EELK-sse ja Ida-Sinodi alla, ei olnud esindatud. Osavõtjaiks olid õpetajad Udo Petersoo, Tõnis Nõmmik, Heino Laaneots, Helmut Saabas ja Peeter Vanker, A. Roost, P. Möldre. Vana-Andrese kog. esindusid B. Lindre, B. Teder, E. Eerme, Montreali Jaani kog. P. Mõldre osa võttis ka Edith Edermaa. Ordinatsiooni jumalateenistusel assisteeris koos 8 õpetajaga praost Andres Taul.

Registreeritud oli 182 pastorit, 224 delegaati ja 58 külalist, kelledele hiljem liitus paljusid.

Konverents peeti Western ülikoolis. Üldjuhiks oli piiskop William Huras.

Konverentsi haripunktiks kujunes jumalateenistus. Ordineeriti 12 uut õpetajat, jutluse pidas piiskop William D. Huras.

Eestlasi huvitas erigruppide töös eriti ülemaailmne misjonitöö, kuid kuulati ka teisi loenguid, milliseid toimus mitmetel teemadel.

Waterloo Lutheri Seminar pühitseb sel suvel oma 75. sünnipäeva, mida tõsteti eriti välja. Ei puudunud sel puhul ka traditsiooniline sünnipäevatort, mis kujutas seminari hoonetegruppi. Tordist jätkus enam kui 350 osavõtjale.

Eestlastel oli võimalik vestelda peapiiskop dr. Donald Sjöberg'iga. Teda huvitas eesti kirik kodumaal, kui ka siinsete eestlaste usuline tegevus. Ütles, et ta oleks huvitatud külastama Eestit ja Lätit lähemas tulevikus.

Ida-Sinodi juht ja konverentsi korraldaja piiskop William Huras andis eestlastele edasi järgmise tervituse:

St. Andrews Estonian Lutheran Church Toronto, Ontario. Armsad sõbrad Jumalas!

Mul on hää meel tervitada teid Western Ülikoolist Ontariost, kus Ida-Sinod oma konverents on kokku tulnud. Meie oleme neil päevil siin koos Jumalaga.

On tõeline hää meel siin töötada koos Teie pastori Udo Petersooga. Ma palun Jumalat edaspidiseks õnnistuseks Teile ja pastor Petersoole, kuna me teeme kõik, et teenida Jumalat. Alla kirjutanud: Jumala nimel! William Huras, piiskop.

Teadlaste kiri Eestist

Moskva kavandab suure naftasadama ehitamist Muugale

Venekeelne asustusvõõnd laieneb kirdest Põhja-Eestisse. — Kaevandused on saastanud põhjaveed.

STOKHOLM — Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele on okupeeritud kodumaalt saabunud grupi eesti teadlaste „Avalik Kiri", milles paljastatakse Moskva imperialismi uus oht Eesti maale ja rahvale. Nimelt uue suure naftasadama ehitamise kavatsus Muugale. Teadlased rõhutavad oma k.a. märtsikuu kirjas, et lisaks ehitamisel olevale teravilja hiigelsadamale tähendaks naftasadam võimsat, kontrollimata saastamise allikat. Eesti rahva jaoks tähendavad hiidsadamad ja suurkaevandused sammu Eesti täielikul assimileerimisel Venemaa koosseisu.

Eesti teadlased kutsuvad väliseestlasi, soomlasi ja kogu rahvusvahelist avalikkust üles seda eesti rahva jaoks surmavat ohtu sisaldavat arengusuunda paljastama ja tõkestama. Abistamiskeskus on „Avaliku Kirja" inglise-, rootsi- ja soomekeelsed tõlked koos vastava kaaskirjaga saatnud rahvusvahelistele teadeteagentuuridele, TV- ja raadiojaamadele, ajakirjandusele ning inimõiguste rikkumise küsimustega tegelevatele asutistele ja organisatsioonidele.

Kirjas üteldakse: „Usaldusväärsete andmete alusel, mis on 1986. aasta veebruari lõpupoole valitsusametnike ringkondadest läbi imbunud, tuleb ENSV Ministrite Nõukogus lähemal ajal otsustamisele Moskva poolt pakutav kava: rajada Muuga lahte lisaks juba ehitamisel olevale teravilja ja kuivainete hiigelsadamale veel rahvusvaheline naftasadam. Mainitud kavast tulenev oht nii Eesti loodusele kui ka rahvale on väga tõsine. Juba praegu kriitilises seisundis asuva loodusliku keskkonna jaoks tähendaks naftasadam uut, võimsat ja regulaarset saastamise allikat, mille ohjeldamine või isegi kontrollimine oleks saastava aine ülisuurt riiklikku tähtsust arvestades ebareaalne, kui mitte täiesti lootusetu. Eesti rahva jaoks aga tähendab see venekeelsete ehitus- ja sadamatööliste täiendavat juurdevoolu Tallinna külje alla.

Keegi kohalikest majandusjuhtidest uut sadamat tegelikult ei soovivat, tehtavat katseid vastu sõdida, kuid — nagu märkis üks majandusteadlane — leedulased ja lätlased (kes olid paar aastat tagasi samuti Moskva poolt pakutava viljasadama kandidaadid) sõdivat meist seegi kord edukamalt.

PARTE PÜÜDLIK

Millal uus naftasadam peab valmis olema, seda ei oska veel keegi täpselt öelda. Kuid asjade praeguses seisus võib karta, et selle ehitamise kohta langetatakse positiivne otsus. Viimast tingib mitte viimases järjekorras Eestimaa Kommunistliku Partei juhtkonna küllaltki delikaatne olukord. Suure üllatusena ja kõigi kuulujuttude kiuste, mis kõnelesid Karl Vaino ja mitmete teiste kohalike juhtide väljavahetamisest, ei toimunud EKP 1986. aasta jaanuaris aset leidnud kongressil mitte mingisuguseid märkimisväärseid muudatusi: kogu K. Vaino ümber koondunud parteiladvik jäi praktiliselt samasugusena püsima. Siin on tegemist kaunis erandliku, otse hämmastava nähtusega, teistes liiduvabariikides nii suures ulatuses toimuvate partei juhtkaadri puhastuste taustal. Arvata võib, et oluliseks teguriks, mis võimaldas Vainol personaalselt kriisi üle elada ning võimu juures püsima jääda, osutus eestlaste kõrgem töökultuur, ja püüdlikkus viisaastaku ülesannete täitmisel. (Eesti kuulus kolme parimate näitajatega liiduvabariigi hulka), mida loomulikult täiendati mitmete tootmistulemuste võltsimisega. Nüüd on karta, et Vaino püüab senisest veelgi agaramalt Moskva ees õigustada talle osutatud usaldust.

Uue naftasadama kava üheks peamiseks komistuskiviks pidavat olema looduskaitsealane probleemistik, kuid projekti järgi olevat nood „ületatavad". Eks see nii peab muidugi olemagi: kui Moskvale vaja, küll siis looduski (koos nõukogude inimestega) end pingutab ja oma võimalusi ületab, et anda panus majanduse intensiivarengusse.

PÕHJAVEED REOSTATUD

Senised kogemused projektide ja tegeliku elu kokkusobitamisega on kurvad. Seda, et praegustest Ida-Eesti põlevkivi ja fosforiidikaevandustest reoveed põhjavette jooksevad, polnud omaaegsetes projektides ette nähtud. Rakverest idas asuva põlevkivibasseini saastav mõju ulatub praegu Rakverest tunduvalt lääne poole, kusjuures praktiliselt kõik põhjaveed on selles piirkonnas reostatud. Lääne suunast ohustab põhjavett muuhulgas looduskaitse jaoks täiesti kontrollimatu Paldiski aatomiallveelaevade baas.

Üks hiljutine uurimus Eesti NSV Teaduste Akadeemia Majanduse Instituudis, käsitledes projekteeritava Toolse hiiglasliku fosforiidikaevanduse saastavat mõju Eesti loodusele, jõudis järeldusele, et kaevanduse reoveed ja mürgid võiksid põhjavee kaudu kahjustada isegi Pärnu rajooni.

Kui Ida-Eesti ja Tallinna ümbruse maa ja vete saastamine uute kaevanduste, sadamate ja tööstusettevõtete rajamise teel Moskva käsul ja huvides jätkub, reostatakse peatselt ka Peipsi järv, mis on kunstlikult laiendatava Tallinna peamine veereservuaar. Ja siis saab ring täis.

Olukorra tõsidust looduskeskkonna osas näitab seegi, et just praegusel, rahvale „tõe rääkimise" ajajärgul, on 1986. aasta jaanuarist peale tsensuuri eeskirju looduse saastamise osas senisest veelgi rangemaks muudetud. See tähendab, et andmeid ülemäärase industrialiseerimise ja Moskva poolt seatud plaanide pimesi täitmise katastroofilisest mõjust Eesti loodusele ei ole peaaegu üldse enam võimalik avaldada.

KIRDE-EESTI VENESTATUD

Nõukogude keskvalitsuse poolt peale surutav kuurkaevanduste ja hiidsadamate ehitamine on tähtis samm Eesti rahvuslikul kokkusulatamisel Venemaaga. See protsess on

(Järg. lk. 3)

põhiliselt juba teostunud Kirde-Eestis, mille linnad alates Narvast ja lõpetades Kohtla-Järvega, samuti ranniuasulad (Sillamäe, Kunda, Loksa) on kas valdavalt või suurel määral venestatud. Eestiliku tsooni põhiliseks tugipunktiks Kohtla-Järve ja kiiresti venestuva Tallinna vahel on Rakvere koos Lahemaa looduskaitsealaga (Tapat selleks ulatusliku vene garnisoni ja venelastest raudteelaste arvukuse tõttu enam pidada ei saa). Toolse fosforiidikaevandusega seoses on ette nähtud rajada Rakvere naabrusesse 20.000 elanikuga uus linn, mis eestiliku Rakverega perspektiivis kokku sulades tähendaks viimase neutraliseerimist tema praeguses rollis. Tallinnast idas kujuneb 10.000-elanikulise, täielikult venestunud Kallaverega kokku kasvav Muuga sadamalinn paarikümne tuhande venekeelse elanikuga aktiivseks ekspansiooniteguriks Lahemaa piirkonna assimileerimisel. Soome lahe ranniku lääneosas on kindlaks venestamine baasiks Paldiski, millele lisandub väiksemaid, samuti sõjalise iseloomuga tugipunkte (näiteks Keila-Joa). Jõudsas tempos edeneb veel 1970-ndate aastate alguses üsna eestiliku Keila venestamine tänu sinna ehitatud tööstusettevõtetele.

VENELASTE KONTROLL SAJANDI LÕPUKS

Kõigele sellele tuginedes on kavas käesoleva sajandi lõpuks teostada Põhja-Eesti suuremate asustuskeskuste üleminek venelaste kontrolli alla, luues praegu veel eksisteerivate eestikeelsete linnade ja alevite industrialiseerimise ja koloniseerimise teel pideva, domineerivalt venekeelse asustusvööndi, mis hõlmab vähemalt kolm viiendikku Eesti territooriumi asukaist. Säärase pideva vööndi lõplik väljakujunemine tähendaks murrangulist etappi Eestimaa täielikul assimileerimisel Venemaa koosseisu. Suursadamad, kaevandused ja tööjõumahukad tööstusettevõtted täidavad siinjuures (kõrvuti ja koostöös arvukate sõjaliste baaside ja asulatega) põhilist rolli.

Kutsume väliseestlasi, soomlasi ja kogu rahvusvahelist avalikkust üles seda eesti rahva jaoks surmavat ohtu sisaldavat arengusuunda paljastama ja tõkestama.

Tallinn, märts 1986
Grupp eesti teadlasi

NÄDALAKROONIKA

OTTAWA — Vastavalt 3 a. tagasi kehtestatud Vaba informatsiooni seadusele, vähendas Kanada föderaalvalitsus salajaste dokumentide osatähtsust ja lõdvendas teenistujate skriinimisi nende truuduse määramisel. Esimest korda 1963. aast võivad nüüd kõrgemad riigiteenistujad kuuluda kommunistlikku parteisse, — kui ta ei ole aktiivselt tegev valitsuse kukutamiseks.

Eestlasi küüditatakse Tshernobõli, ukrainlasi asutatakse Eestisse

STOCKHOLM (ME) — Mitmest allikast saadud informatsiooni järgi jätkub eestlaste sunniviisiline saatmine töödele Tshernobõli, mida võib võrrelda küüditamisega. Käsukorras mobiliseeritakse mehi väga lühikese etteteatamisega mitmetelt kutsealadelt; ja aega teele asumiseks on antud väga vähe, vahel ainult tund.

Tshernobõli radioaktiivsest piirkonnast on hakatud tooma okupeeritud Eestisse ukrainlasi ja venelasi, kes asustatakse suurematesse keskustesse. Tallinna Lasnamäe piirkonda, kuhu juba varem on paigutatud venelasi, asustatakse kuulduste kohaselt 10 000-20 000 uustulnukat. Ühe teate järgi Tartust on sinna toodud 2 000 last, haiglates tehtud suuri ümberkorraldusi jne.

Ukrainas on aatomielektrijaama õnnetuse tagajärjel normaalsest suuremat radioaktiivset kiirgust saanud umbes 100 000 inimest.

WASHINGTON — USA Ülemkohtu peakohtunik Burgeri erruminekul määras pres. Reagan tema asemele W. Rehnqvisti, keda asendab A. Scalia. Mõlemaid peetakse konservatiivseiks. Kuigi praegu on liberaalidel 5:4 ülekaal, on nad eakamad, ja valitsus loodab, et Reagani ametiaja lõpuks konservatiivsed kohtunikud ülakaalu saavutavad.

TORONTO — Ontario põhjaalade ja kaevanduste minister Rene Fontaine astus tagasi ministri kohalt ja parlamendist, opositsiooniparteide süüdistuste pärast, et tema ei andnud õiget ülevaadet oma varandusliku seisukorra kohta ministri ülesannetesse astumisel. Peaminister kuulutas välja järelvalimised selles valimispiirkonnas. Opositsiooniparteid vastaskandidaate ei esita.

OTTAWA — Uutes elamisrajoonides ei tooda posti enam majadesse, vaid paigutatakse erilistesse rohelistesse kastidesse, kust tuleb elanikel ise oma post ära tuua. Seda tehakse selleks, et postivalitsuse ülekulutusi vähendada. Postivalitsus töötab kuni $200-miljonilise puudujäägiga aastas. Alternatiiv oleks: kirja margi hinna tõstmine $0,50 peale, posti kojutoomist teostada üle päeva või ehitada eraldi kirjakastid uute elamisrajoonide tarvis. Valitsus pooldab viimast moodust.

TORONTO — Murdvarguste arv Torontos kasvab. Laupäeval, 28. juunil teostati Suur-Torontos hulk sissemurde ja viidi ära palju väärtuslikke esemeid. Suuremaid sissemurde oli 14 ja varaste saagiks langes väärtasju $75.000 väärtuses.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA.
Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.
Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Hüvastijätt Euroopaga. Grupp eesti tütarlapsi Saksamaa USA tsoonist 1948. a. sügisel asumas teele Kanadasse. Reis algas raudteel Bremenisse ja sealt lennuteel üle ookeani.

Kanada eelistas eesti immigrante

Noored naised olid teerajajad majateenijatena Ottawas

Hiljutine uurimine näitab, et pärast sõda Saksamaa DP laagreisse koondatud põgenike massis sobivate immigrantide selekteerimisel eelistas Kanada valitsus eestlasi, kes ka esimestena Kanadasse toodi.

Leedulanna Milda Danys'i pool ettevõetud uurimistöö „DP: Lithuanian Immigration to Canada After Second World War" (Leedulaste immigratsioon Kanadasse pärast II maailmasõda), mis ilmus Ontario Mitmekultuurilise Ajaloo Ühingu (Multicultural History Society of Ontario) kirjastusel, ei piirdu ainuüksi leedulastega, nagu võib tiitlist järeldada. Immigratsiooni küsimusse süvenemisel on autor avastanud nii mõndagi huvitavat tolleaegse Kanada valitsusliikmete ja teiste juhtivate tegelaste seisukohtades DP-de vastuvõtmises Kanada ühiskonda ning nende suhtumises sõjapõgenikesse üldiselt.

Pärast II maailmasõja lõppu selgus, et miljonid olid põgenenud Nõuk. Liidu haardest ja otsinud kaitset Lääneliitlaste juures. Nad stagneerusid laagreis ja ootasid ning püüdsid leida võimalusi purustatud elu uuesti alustamiseks ükskõik kus, aga ainult vabades tingimustes. Mitmed maad hakkasid nende hulgast omale sobivaid uusi kodanikke otsima. Algas immigratsioon. Kanada oli üks viimastest, kes pärast mõneaastast kõhklemist siiski oli valmis DP-dele oma väravaid avama, kuidolles sealjuures väga selekteeriv.

EESTLASED EELISTATUD

Alles 1947. a. hiliskevadel oli Ottawa ametlikult valmis näitama humaanset palet ja oli „suuremeelselt" nõus vastu võtma 1000 põgenikku. Need pidi olema ainult naised, nitte üle 40 aasta vanad. Igaüks pid läbi käima rangest arstlikust kontrollist, mille hulka kuulus raseduse ja suguhaiguste testid. Nad pidid olema vähemalt keskpärase intelligentsiga ja tasakaaluka ning rahuliku iseloomuga. Sealjuures oli eelistatud Balti päritolu. Kõlbulikuks tunnistatud ja vastuvõetud naised pidi sõlmima töölepingu üheks aastaks. Palgaks oli ette nähtud 36,00 dollarit kuus koos ruumi ja toiduga.

Immigratsiooni vastutavates ringkondades oldi isegi nii ettevaatlik, et otsustati kalsetada üsna väikse grupiga ja alles pärast selle õnnestumist pidi järgnema 1000 naise valimine ja ületoomine. Kanada esindusele Londonis tehti ülesandeks selekteerida 10 naisest koosnev ennakgrupp. Nõudeks oli, et nad pidid olema protestandid, eelistatult eestlased, ühesõnaga kõige paremad, kes saadaval.

Grupist pidid pooled naistest minema tööle ühte Quebeci haiglasse ja ülejäänud majateenijaiks Ottawasse. Viimastest pidi üks minema tööle tolleaegse välisministri abi Lester Pearsoni juurde, kaks kuulsa nn. mõigis asjades kodus oleva ministri C.D. Howe kodusse, üks immigratsiooniministri abi Hugh Keenleyside'i teenistusse ja üks tolleaegse CCF partei juhi M.J. Coldwell'i juurde.

NAISED TEERAJAJAD

Ettevaatlikult, tagasihoidlikult ja reservatsioonidega ning Kanada kõige kõrgema võimu silma all alanud immigratsioon, milles eesti noored naised olid katsejänesteks ja ka teerajajaiks, tõi järgnenud aastate jooksul Euroopast Kanadasse mitusada tuhat sõjapõgenikku.

Tuleb lisada, et esimesed immigrandid olid tõesti intelligentsed ja haritud ning sellega haigla-„majateenija kohtadele ülekvalifitseeritud. Mõnel juhul jättis Ottawas tööandja kohtlemine soovida. Ühes majapidamises pidi teenija osa võtma sõidutee ehitamisest tsemendi segajana ja teisal anti teenijale kasutada vannituba ning ka ülejõu käivaid ülesandeid. Kuid mõnel oli elu ja kohtlemine eeskujulik ning liberaalne, nagu seda eeldasid meie haritud daamid. Juhtus, et üks kaunis eesti neiu võlus leivaisa poja, millele järgnes abielu. Daam sulas raskusteta Ottawa eliitlikku ühiskonda.

Tänapäeva immigratsiooni poliitikat tolleaegsega võrreldes näeme, et see on liikunud ühest äärmusest teise. Viimastel aastatel on sadule tuhandeile illegaalselt maaletulnuile antud „landed" immigrandi staatus ilma igasuguse eelnenud sõelumiseta. Ka legaalselt saabuvate suhtes pole peaaegu mingeid valiku tingimusi. Kõige selle tõttu pole praeguste immigrantide tase mitmes suhtes enam üldse võrreldav mullusega.

L.K.

Maaviljeluse areng Eestis

Mag.agr. Aleksander Ratt'ilt ilmus raamat „Mõnda maaviljeluse arengust Eestis läbi aegade" Tallinnas. Raamat on trükitud heal paberil ja kõvas köites 270 lk.

Lehitsedes lähemalt seda raamatut paistab, et autor on pikemat aega uurinud maaviljeluse arengut Eestis muinasajast tänaseni, toetudes arheoloogiliste leidude põhjal tehtud oletustele, ajalooallikais leiduvaile andmeile möödunud ajast ja lõpuks tänapäeva hulgalisele informatsioonile.

Raamatu sisu on jagatud peatükkideks.

EESTI ALA ASUSTUS JA MAJANDUS ESIAJAL

Alajaotuses on toodud territoorium ja rahvastik. Eesti territoorium oli 1857. a. 45.146 km². Mõisamaad 58% ja talundite maad 42%. Praegu on Eesti pindala enam-vähem sama suur. Tartu rahulepingu järgi 1920. a. oli Eesti pindala 47.549 km², aga 1945. a. alates 45.215 km². Kuhu on kadunud üle 300 km²? See liideti Suur-Vene külge.

13. sajandi alguses eestlaste üldarvu arvestati kuni 200.000. Ajaloolased arvavad, et see oli 16. sajandil kuni 280.000 ja 18. sajandi keskel kuni 490.000. Venemaa rahvaloenduse andmeil oli Eesti alal 1897. a. 986.000 inimest. Eestis rahvaloenduse järgi 1922. a. 1.044.100 ja 1934. a. 1.061.300. 1940. a. Eesti alal 1.054.400, seega 7000 kadunud (küüditatud), 1989. a. 1.473.800 inimest. Seega kasv üle 400.000 inimese. Venest.

PÕLLUMAJANDUSMAA KASUTUS

Maakasutusviiside areng alates 1000—2000 a. e.m.a.

Maaparandus muinasajast kuni 1940. a. ja Nõukogude Eestis kuni 1980. a.

Põllu- ja rohumaaviljelus kuni 1940. a. ja Nõukogude Eestis kuni 1980. a.

TÄHTSAMAD MAAVILJELUSE ARENGUT MÕJUTANUD TEGURID

Agraarpoliitilised ja majanduslikud tegurid, teaduse ja tehnika üldine areng, maaviljelusalane kirjandus Eestis.

Esimesteks raamatuteks võib pidada: „Der getreude Amt-Mann" ja kirikuõpetaja Salomon Guberti koostatud teos „Stratagema Oeconomicum oder Akker-Student", ning Johann Hermanni „Liefländischer Landmann". Need raamatud ilmusid või trükiti Riias 1645-1696. a. vahel. Edasi järgnevad J. Fischeri „Liefländisches Landwirschaftbuch", trükitud Riias 1753. a. ja Põltsamaa õpetaja A. Hupeli tööd 1774 Riias.

Esimeseks eestikeelseks raamatuks võib pidada 1970. a. ilmunud Fr. Arveliuse teost „Ramma Josepi hädda ja Abbi-Ramat". Sellele järgnevad P. Wilde, J. Luce, J. Rothi j.t. O. W. Masingu väljaandel ilmus 1821-25 „Marahva Näddala-Leht". Selles leidus õpetusi põllumehele. Hoopis ulatuslikumalt hakkas põllumajanduslikke kirjutusi ilmuma J. V. Jannseni poolt „Perno Postimees ehk Nädalaleht" 1857-63. a. Esimene puhtpõllumajanduslik eestikeelne õpperaamat ilmus 1869. a. Peterburis C. R. Jakobsoni „Teadus ja Seatus põllul". Eestikeelne ajakiri „Kündja" ilmus mõisnike väljaandel 1882-91. a. Riias. Eestis 1920-40 ilmus rohkesti põllumajandusajakirju ja raamatuid. Ajakirjadest võiks nimetada: Agronoomia, Konjunktuur, Põllumees, Uus Talu, Põllumajandus, Aed.

Selles peatükis veel lähemalt: põllumajanduslik katse- ja uurimistöö, põllumajanduslik nõuanne ja õppetöö, agrotehnilised ja bioloogilised tegurid Kodanlikus Eestis 1920-40 ja Nõukogude perioodil 1941-1980.

MAAVILJELUSKULTUURIDE SAAGIKUSE ARENG

Maaviljeluskultuuride kasvatuse areng, kasvupinnad ja kogusaagid. Selles peatükis võetakse vaatluse alla kõik taimekultuurid. Antakse ühtse näitajana maaviljeluse kogusaagid inimese kohta ja haritava maa hektari kohta.

Autor on läbitöötanud 150 eriraamatut ja ajakirja saksa, vene ja eesti keeles.

Aleksander Ratt on sündinud 23. augustil 1902. aastal Rannu vallas Tartumaal. Lõpetas Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonna 1931. a. Mag.agr. kraadi omandas 1932. a. Alates 1927. a. töötas ta seemnekontrollis, hiljem Seemnekontrolli ja Taimekaitsja Ametis Tallinnas, alul abi-, hiljem juhatajana. Sovjeti alal 1946-1983. a. oli tööl Eesti NSV Teaduste Akadeemia Majanduse Instituudi põllumajandusökonoomika sektoris vanema teadusliku töötajana.

A. Ratt'i poolt on trükis avaldatud üle 200 artikli ja 14 raamatut, mis käsitavad mitmesuguseid põllumajandusala küsimusi.

ARTUR TARMET

Vanad püüdlused uues kastis?

Teatud ebamugavused Kanada poliitilistes arusaamades tungivad sisse niipea, kui küsimus kaldub USA ja Nõukogude Liidu teljele. Oli mulje, et Trudeau valitsus, peaministri algatusel, oli otsimas poliitiliselt tasakaalustavaid vahekordi N. Liiduga USA mõjuvõimu vastu siin. Lootsime, et konservatiivide valitsus jõuab neis küsimustes tervemale arusaamisele. Paistab ometi, et püüdlused lähevad samas vaimus edasi.

Küsimuse tõi uuesti päevakorrale minister D. Crombie ringreis Siberi aladel, kus ta nägi omaarvates positiivseid tulemusi eriti rahvusgruppide integreerimisel Nõukogude üldisse pilti. Tagasi jõudnult leidis Crombie isegi koostöö vajadust Nõukogudega, et leida rakendust Kanada põhjaaladel. Siit on kasvanud Crombiel mõte Kanada Põhjaalade Instituudi ellukutsumiseks, mis asuks koordineerima seniste mitmete agentuuride tööd siin.

Kunagisel peaminister J. Diefenbakeril jäi teostamata tema Põhja visioon. Diefenbaker ei otsinud põhjaalade arendamisel N. Liidult abi ega nõuannet. Trudeau visioon nägi ette otsest koostööd Moskvaga. Trudeau külastas isegi Norilskit Põhja-Jäämere ääres, milline linn ehitati suurel määral nälgivate sunnitööliste poolt ja sõna tõsises mõttes sunnitööliste luudel. Nüüd sõitis Crombie Leningradist Jakutskisse, Magadani, Novosibirskisse, Habarovskisse kuni Sahhalini saareni. Crombie leidis mõningaidki õppetunde N. Liidu Siberi arendamisel.

Kuid vaevalt näidati Crombile Siberi sunnitöölaagreid või suvatseti ütelda, et Siberi asustamine on olnud sunniviisiline ja miljonid inimesed on siia ümberpaigutatud N. Liidu Euroopa sisemaalt. Kui nüüd Crombie tahab valitsusele raporteerida oma kogemustest Siberis, siis oleks temal kasulik ka külastada Alaskat, kus on näha USA tehnoloogia näiteid ja siia oma algatusel ja tahtel asunud ja töötavaid inimesi ja nende saavutusi. Kõige tõsisemalt peaks aga valitsust Ottawas hoiatama igasuguste Nõukogude ekspertide sissetoomise vastu Põhja-Kanada aladele ükskõik millise sildi all.

Crombie ringreis N. Liidus ei ole üksik nähe. See paistab Kanada uue saadiku Vernon Turneri jutuajamisest „Globe and Mailile", kus ta mainib, et üheks tema ülesandeks on Ida ja Lääne vahelise koostöö otsimine. See eeldab isiklike kontaktide loomist, kultuurilist suhtlemist, ning kaubavahetuse arendamist. Ka koostööd Kanada põhjaalade väljaarendamisel.

Peab olema selge, et Crombie Siberis käik ei toimunud valitsuse teadmata ja toimus välisministri teadmisel. Seepärast tuleb jälgida Crombie ekspeditsiooni aruannet valitsusele paari kuu jooksul, et selgemat arusaamist saada valitsuse välispoliitilisest kavast. Kui see kava võtab sama joone, mis omaaegse peaministri Trudeau kava, siis oleks see kahjatsusväärne, kui mitte täielikult ohtlik.

Või on see vaid poliitiline malekäik USA vastu seoses nn. vabakaubanduse arendamise läbirääkimistel kontsessioonide väljakaupl misel, kus sellesuunaline algus ei ole just kõige sobivam olnud. Igatahes oleks ka see pööre kahjatusväärne, sest USA lõunanaabrina on Kanada kasulik ning julgustav partner. Selles mõttes on meie lõunanaaber võrreldamatum kui sedasama saaks kunagi ütelda põhjanaabri kohta.

V.

Odav hakkliha tuleb Euroopast

Euroopa Ühisturu riikidest. Iirimaalt ja Taanist eksporteeritakse Kanadasse odavamat hakkliha ja müüakse siin hinnaga $1.10 nael. Kanada Department of Revenue andmete kohaselt see on vanemate, piimalehmade liha ja selle tootmisele maksab Ühisturg juurde Iirimaal 81 centi ja Taanis 69 centi naela pealt. Kanada liha tootvate farmerite ühing protesteerib selle sissetoomise vastu, kuna import surub alla liha hinnad Kanada turul. Protest ei ole andnud soovitud tulemusi ja sissetoodud liha kogus on tõusnud viimase 3 aasta jook sul 12,8 miljoni naela pealt 21,9 miljoni naela peale 1985. a. Ka USA lihaloomade farmerid USA-s on häiritud: läbi Kanada see liha jõuab ka USA turule põhjapoolsetes osariikides. USA lihatootjate ühing taotleb üldist lihasaaduste sisseveo piiramist Kanadast oma lihatööstuse kaitsmiseks.

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

35 aastat „Ameerika Hääle" eestikeelseid saateid

„Ameerika Hääle" eestikeelsete saadete lähetamisest okupeeritud Eestisse möödus äsja 35 aastat, mida tähistati 2. juunil kokteilvastuvõtuga „Voice of America" konverentsisaalis Washingtonis.

„Ameerika Hääle" eestikeelsed saated toimuvad 3 korda päevas, 2 pooletunnist õhtusaadet ja üks veerandtunnine hommikusaade. Eesti aja järele. Eestikeelsete saadete toimetusse kuuluvad Karl Laantee osakonna juhatajana ning ametivanuse järjekorras: Ilmar Mikiver, Ilmar Külvet, Ive Leesment, Harry Verder, Jüri Täht, Heldia Estam, Arvi Tinits, Talvi Laev ja Maret Aranovich. Ühele vakantsele kohale on kandidaat selekteeritud, Arvi Tinitsi tagasisiirdumise tõttu Torontosse. „Vaba Eestlase" toimetusse vabaneb üks koht juuli lõpul ja Talvi Laeva siirdumisega üheks õppeaastaks augustis Soome vabaneb ajutiselt teine koht.

Töökohast huvitatuil palutakse helistada eesti osakonna juhatajale tel: 202-475-2301 või pöörduda VOA personaalosakonna poole informatsiooni saamiseks.

VES

„MEIE ELU"
laupäeviti suletud juuni, juuli ja augusti kuudel.

„Kihvtised" postkaardid ja esimesed kirjakastid Tartus

Teatavasti võeti Venemaa postiasjanduses 1872. a. algul kasutusele hoopis uus ja tundmatu ühendusepidamise vahend — postkaart. Kähku hakkas „Eesti Postimees" neid ka oma lugejaile tutvustama. Avaldamegi allpool uude kirjaviisi üleviiduna esimese seesuguse kirjutise, mille autoriks on kindlasti toimetaja J.V. Jannsen ise.

„Kirjakaardid. Kuida teame, et 1. Jaanuari kuu päävast saadik postide valitsuse poolest avalikud kirjakaardid ehk planketid väljaantud, mis 4 tükki kopiko eest postkontoris müüakse; ühele poole kirjutakse aadress ja teisele poole kiri ise, mis kellegil teisele ütlemist ehk tellimist on. Kirjasaatja võib oma nime allakirjutada ehk ka kirjutamata jätta. Niisuguse avaliko kirjadel, mis igapäise talituste juures hõlpsad ja odavad on, ei ole mingisugust kuveeri, ei ka lakki ega pitsari tarvis, ning lähvad ka 5-kopikuse postmarhidega edasi. Et see uus pruuk tulus on, näeme, sest, et juba esimine planketide trükk jaanuari kuu lõpetusel otsas olnud."
(„Eesti Postimees" 16.II 1872, nr. 7.)

Poolteist aastat hiljem pidi Jannsen aga tõsiselt kurjustama nende inimestega, kes hakkasid postkaarte kasutama sootuks inetult. Ta kirjutas, et „nii hääd asja ei olegi, mis jõledad, tigedad ja rumalad inimesed kurjaste ei või pruukida" ning jätkas nii: „Nõnda sündis see ka sagedaste postkaardidega. Häbemata narrilased ja musta sappiga tigedad ja kihvtised määrisivad kõiksugu häbemata sõnu ehk oksendasivad oma kihvti postkaardi pääle, muidugi ilma oma nimeta, aga selle adressi al, kelle pääle neil viha oli, ja panivad siis posti pääle." Pahanduste ärahoidmiseks ei antudki sääraseid sõimupostkaarte enam adressaatidele kätte.
(„Eesti Postimees" 12. IX 1873, nr. 37.)

Et samal ajal oli suureks uudiseks ka Tartu linna esimene ning ainus avalik postkast kirjade postitamiseks, seda võime aimata järgneva kirjutise põhjal (nii selle õpetlikust kui informatiivsest osast).

„Kirjakastid. Et igal pääva ajal postkontori uksed mitte lahti ei või seista, siis on suurema linnades äramääratud kohtade pääl iseäranis kirjakastid seina pääle välja pandud, kelle kaane sees plekkummi all nii suur pragu on tehtud, kust läbi igaüks oma kirja, kui tarviline mark pääl, igal ajal sisse võib panna. Kaks kord päävas tuleb postiljon, teeb kasti lahti, viib seesseisvad kirjad postkontori ja saadetakse säält postiga edasi.

Seiamaale seisis aga Tartu postkontori müüri külges üksi kirjakast, kuhu kirjad sel ajal, kui kontori uksed kinni olivad, sisse pandi. Postkontor seisab esimises linnajaus ja 2. ja 3. linnajaust oli kaunis kaugel senna käia. 3. Mai kuu päävast saadik on veel kaks kirjakasti juurde asutatud, esimene kreiskooli ja teine üle kivisilla von Dehn'i maja külges. Seeläbi saavad nii mitmed sammud lühendatud ja ilmaasjata ajaviidus vähendatud. Et keegi rahakirjasi nende kastide sisse ei pea panema, on iseenesest mõista."
(„Eesti Postimees" 16.V 1973, nr. 20.)

Leidnud ja vahendanud
MEELIK KALM
(„Meie Post")

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Crest Florists
567 MT. PLEASANT RD., TORONTO, ONTARIO
M4S 2M5
(Murray E. Newbigging matusemaja lähedal)
Telefon 487-0491
LILLED IGAKS SÜNDMUSEKS
KOJU SAATMINE METRO-TORONTOS
Maija Asaris

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
Kinnisvara laenud 9.50%
Isiklikud laenud alates 11.00%
Informatsiooniks helistage 465-4659
Pank avatud esmasp.–reedo 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Vabadusvõitlejate Päev 21. septembril

Kanada eestlastelt oodatakse suuremat panust

Eeltööd on algamas Vabadusvõitlejate Päeva tähistamiseks 21. septembril, et keskendada tähelepanu neile, kes kannatavad meie rahva õiguste eest võideldes. „Oleme kõige muuga tegeledes selle pakilise vajaduse siin Kanadas veidi unarusse jätnud", ütlesid Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamistoimkonna esimehed Henny Aruja ja Viive Lomax „Meie Elule".

Kõikjal ilmneb heatahtlikkust, kuid mõningal määral ka arusaamatust. Toimkond, kuhu kuuluvad veel Leida Helde sekretärina ja Priit Aruvald laekurina, töötab EKN juures toetusi kogudes ja selgitustööd tehes valitsusvõimude juures taotledes vabadusvõitlejatele sissepääsu Kanadasse. Vangistuses viibiva Mart Nikluse osas ei ole praegu kindlaid väljavaateid, kuid vabanenud Veljo Kalep'i küsimuses, kes taotleb immigreerumist koos perekonnaga, jõuti maikuus nii kaugele, et vajalikud dokumendid liiguvad.

PAKID LASTELE

Otsene majanduslik abistamine toimub pakkide saatmisega. Mööndunud jõuludeks saadeti vabadusvõitlejate lastele 23 kingipakki. „See arv võiks olla suurem", märgivad esimehed. „Vastukaja üleskutsele võiks olla elavam ja ettekäändeid vähem toetamisest äraütlemiseks. Loodame, et Vabadusvõitlejate Päev, mida tähistatakse ka USA-s, Rootsis, Inglismaal jm. tõstab küsimuse tulipunkti."

VAJA HOOLDAJAID

Abistamistoimkond töötab kontaktis Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Keskusega Rootsis ja äsja lõi kontakti rahvusvahelise organisatsiooniga „Keston College in Canada", kes tegeleb ulatuslikumalt samade küsimustega.

„Vajame vangistatud vabadusvõitlejatele hooldajaid – inimesi kes neile kirjutaks järjekindlalt andes moraalset tuge ja saadaks toetuspakke", rõhutasid Henny Aruja ja Viive Lomax, kes ise on andnud oma parima vangistatud vabadusvõitlejate abistamiseks. (Aadress: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamistoimkond, Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6. Arve nr. 6753 Toronto Eesti Ühispangas)

14. juuni oli „Baltic Holocaust Day" St. Catharines'is, kus jumalateenistusega meenutati küüditamisi Eestist, Lätist ja Leedust ja linnavalitsuse hoone ees esitati vabadusnõudlus. St. Catharines'i Eesti Seltsi esimees Herman Mölder kannab sini-must-valge lipu auvalve saatel pühakotta. All — eestlasi demonstratsioonil raekoja ees.

Foto — Benno Jostman

Jaanipäev ja võidutuli Kiviojal

Suvine kõrghooaeg algab Kiviojal jaanipäeval. Üks ja teine algab juba märtsi lõpul oma suvilasse sõitudega, kuid jaanipäevaks, mil toimub Ühing Kivioja traditsiooniline peakoosolek, on kõigil ettenähtud tööd „koomale aetud". Jaanipäeva ja võidupüha pühitsemine toimub harilikult õhtuti, siis kui hämarduma hakkab, peakoosolek keskpäeval.

Tänavusel pidupäeval, ametliku suve esimesel päeval, kohtasid Meipoomide suvilas kiviojalased. Oli tore kord jälle kättpidi teretada naabreid, keda pika, külma aastaaja vältel pole nähtud.

Peakoosolekul arutati ühingu „muresid", teede-, sillaparandamist, umbrohu lõikamist jne. Arvamisi oli mitmesuguseid, kuid otsuste tegemisel oldi enamasti igas küsimuses ühisel arvamisel.

Valimisele tuli ka juhatus. Mõned juhatusliikmed soovisid tagasi astuda, kuid koosolijate ühisel soovil jäid edasi. Esimeesteks valiti Kaius Meipoom ja Magda Spirka. Teisteks jäid Hella Leivat, Tiiu Rajaste ja Richard Vesi. Revsijonikomisjoni Ellen Kuuskne ja Lydia Nurm. Koosoleku lõpul pakkusid pr. Meipoom ja pr. Vinnal kohvi.

VÕIDUTULI

Päikese loojangul kutsus Joh. Almeri muusika blokk A-le. Kivioja peremees, Lembit Kõva, oli toonud sinna jaani- ja võidulõkkeks kuivi ajupuid. Pisikeste pilvekildude vahelt helkis jõkke täiskuu.

Süüdati lõke. Jaaniõhtuses tervituses ütles Kaius Meipoom: „Täna on aasta lühim öö. Täna öösel saab uut tuld igavene armastus, kui koit ja eha kohtuvad." Ta tuletas meelde, et täpselt 45 a. tagasi algas ajalooline konflikt N. Liidu ja Saksamaa vahel. Täna pühitseme tulega võite, mida meie rahvas on saavutanud kõigis oma vadusvõitlustes. Tuli on meile sümboliks me rahva vabadustahtele ja vastupanuks türanniale. Niikaua kui süütame jaanituled, teavad me vaenlased, et me pole alistunud. Jaanituled on sümbolid, mis meid seovad. Ilma sidemeta oleme kui oksad, mida võib üksikult murda, sidemetega oleme seotud vihuks, mida murda ei saa, vaid ainult painutada. Viht läheb uuesti sirgeks, kui surve on eemaldatud. Näitame oma murdumatust! Kõlas ühislaul: „Eestimaa su mehe meel . . ."

Esinesid väikesed Meipoomid, Kariina ja Paul, laste- ja vaimulikkude lauludega. Tuli esile lõkkevanana tegutsenud Richard Vesi ja kutsus publiku ette uuesti Kaius Meipoomi, et ta võtaks vastu ümbriku. Ümbriku sisu oli liikmete poolt mõeldud Meipoomi pere daamidele, kes alati külalislahkelt kiviojalisi vastu võtavad. Järgmisel päeval aga annetas perekond Meipoom selle ümbriku edasi EKN-ile toetuseks.

A-blokil vaid tugevnes tantsumuusika. Haljas muruvaip sai rohketele tantsujalgadele parketiks. Väsimuse tantsijailt peletas August ja Lydia Nurme poolt seatud ja korraldatud kohvilaud.

Jaaniõhtu viimased pidulised lahkusid lõkke juurest alles koidikul.

HELLA LEIVAT

Küüditamise 45. aastapäev Vancouveris

Küüditamise 45. aastapäeva jumalateenistus Vancouveris peeti pühapäeval, 15. juunil luteri koguduse poolt. Kirik oli rahvast tulvil. Altar ja ümbrus olid kaunistatud leinajate lilledega.

Jumalateenistus algas oreli eelmänguga Liszt-Paganini „Kurbus paisub minu südames" Siiri Kalbuselt, millele järgnes kellademäng ja alguslaul A. Hinno kogust „Jumal Sa nägid kurjuse tööd kodumaa pinnal kesk pimedat ööd." Vancouveri Eesti Segakoor dr. Eugen Ruusi juhatusel laulis kaks laulu: Johannes Hiob'i „Ole ustav surmani" ja hiljem Juhan Aaviku „Sinu tee". Pühakirja lugesid noored, Markus Vaga ja Michael Kitching. Mõlema noore eesti keel oli väga sorav, eriti Markus Vagal.

Jutluse oli õp. Thomas Vaga väga kästi ülese ehitanud nii Vana kui Uue Testamendi teenistuse korra salmidele. Ta esitas uudse ja omapärase tõlgenduse Vanast ja Uuest Testamendist, kusjuures mõlemad teenivad oma määratud otstarvet, mis on aegumatud. „Vana Testament annab õpetust ja juhatust, kuidas usklikud peavad elama siin maailmas. V.T. käsk on see, mis kontrollib riikide ja rahvaste vahekordi. V.T. õpetab käsu alusel, mis on Jumala tahtmine. Õpetab, et kurjusele pannakse piir ja kurjuse tegijaid karistatakse. Riiklikus elus maksab ainult käsk. Käsk hoiab kurjuse, küüditamise, vägistamised, kontrolli all. Kurjuse juures ei ole maksev arm." Ta tõi näite Taaveti ülеastumist Patsebaga. „Taaveti patt sümboliseerib vallutajate vägivalda." Õpetaja Vaga samastas seda küüditajatega ja Venemaa vägivallaga eesti sõjaväe vastu. „Jumalal ei olnud teadmata Taaveti ja Patseba patud. Jumal näitas Iisraeli ees Taaveti ja Patseba pattu ja näitab ka kogu maailma ees N. Liidu patte."

Uus Testament õpetavat vahekorda ristiinimeste — kirikute vahel. „Kristlane peab andestama ja armastama. Kristlik armastus ei tähenda kurja heaks kiitmist. Kristlane ei pea olema sõber pattudele. Sõprus maailma vastu on vaen Jumala vastu. Ei saa olla kurjusele kaasa jooksmist armastuse nimel. Kui kuradile ei tehta vasturinnet, siis ta hävitab edasi. Nagu Taavet tegi, inimene peab kahjatsema oma pattu. Arm Kristuses on kõikidele — ka politrukkidele ja küüditajatele, kui inimene tuleb ja kahetseb. Kristus pühastab meid kõiki. See käib kõikide kohta Jeesuses Kristuses."

Mälestati leinas küüditatuid, kes oma elu Siberi lagendikele jätma pidid. Jumalateenistus lõppes hümniga ja pärast siirduti all-ruumidesse kohvilauda, mille olid katnud leerinoorte vanemad.

V.J.

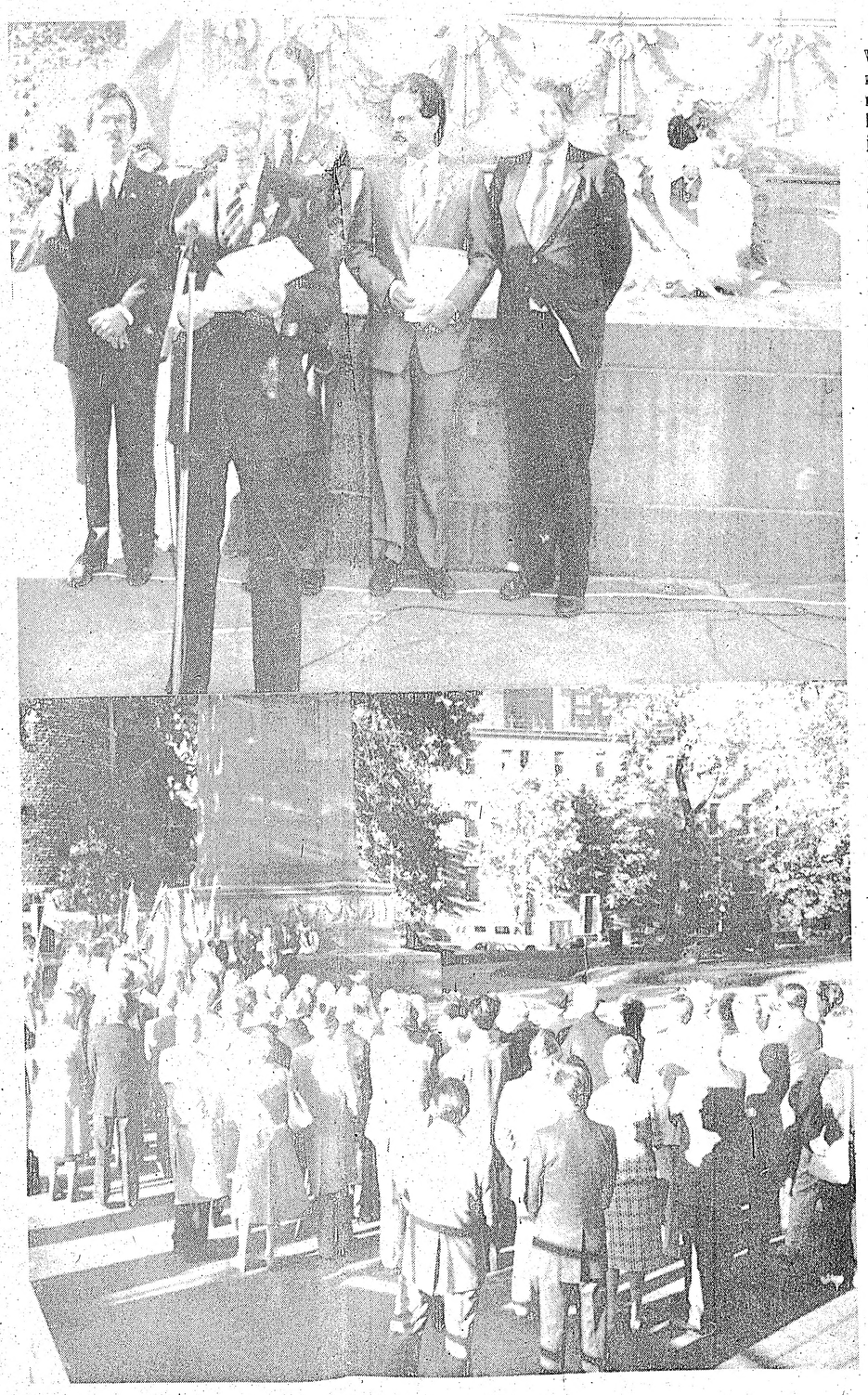

Montrealis tähistati küüditamise 45. aastapäeva Balti Liidu korraldusel pärjapanekuga langenute mälestussambale Dominion Squaril ja õhtul jumalateenistusega Mary Queen of the World katedraalis. Pildil Balti Liidu esimees P. Mölder mälestussamba ees avasõna ütlemas. Tema taga, vasakult A. Staskevicius (leedu esindaja), R. Leitham (Montreali Eesti Seltsi esimees), parlamendiliige Gilbert Chartrand, kes oli kõnelejaks ja G. Valdmanis (läti esindaja). All — üldvaade.

Foto — M. Sultson

Noortejuhtide globaalsed õppepäevad

ANNABERGI LOSSIS BAD GODESBERGIS, LÄÄNE-SAKSAMAAL

Eesti skautlikul noorusel on tugevad maadevahelised sidemed ja koostöö. Esimene maailmalaager toimus juba 1962 Kanadas Kotkajärvel, kus peeti ka viimane, arvult seitsmes, Eesti Lipu maailmalaager 1984. Igal niisugusel kogunemisel on toimunud juhtide konverentsid ja nõupidamised. Tänavu toimuvad esmakordselt eesti gaidi- ja skaudiliikumise ajaloo kestel ülemaailmsed juhtide õppepäevad. Need on ühenduses Heidelbergis, Lääne-Saksamaal peetava Saksamaa eestlaste laulupeoga. Õppepäevade juhtmõtteks on – EDASI EESTI SKAUTLUS – ja nendega tähistatakse eesti gaidluse ja skautluse 40 aastat paguluses.

Annabergi õppepäevad toimuvad kohe pärast Heidelbergi laulupidu lõppu ja kestavad sisutiheda kavaga viis päeva – 27. kuni 31. juulini. Õppepäevadel on referaate, arutlusi ja koosviibimisi. Eesti Gaidide ja Skautide Liitude Keskbürood on õppepäevade organiseerijad, kohapealse teostamise eest hoolitseb Saksamaa Eesti Skautlike Noorte Malev. Õppepäevadele on registreeritud 31 osavõtjad, neist 12 Saksamaalt, 10 Rootsist, 4 Ühendriikidest, 4 Kanadast ja üks Austraaliast.

Õppepäevade korraldamine otsustati juba juhtide nõupidamisel Eesti Lipu maailmalaagris. Tegelikule organiseerimisele asudes jäi selle peamõte gaidide poolele ja asja hingeks on praegune eesti peagaid Hilja Kuutma Kanadas, kes kõik ülemaailmsed sammud on astunud kirjavahetusega kolme mandri vahel. On imetlusväärne, et asi on arenenud nii sujuvalt, kuna postikorraldus kogu maailmas logiseb.

Õppepäevade lektoriteks on skm. Ants Luik Saksamaalt, gdr-id Virge Hint ja Susanna Tomson, skm-id Kutt Ilves ja Juhan Kokla ning kultuuritegelane Mai Raud Rootsist, ngdr. Vaike Lugus Ühendriikidest ja gdr. Hilja Kuutma ning skm. Heino Jõe Kanadast. Kaks nendest ei saa isiklikult õppepäevadel esineda. Vaike Luguse ja Heino Jõe referaadid tulevad helilindilt. Saksamaal lahendavad kõiki kohapealseid organiseerimisülesandeid skm-id Martin Lokk ja Ülo Semmel.

Heidelbergist saab Annabergi sõita ühistranspordiga. Majutus ja toitlustamine, samuti kõik koosolekud toimuvad Annabergi lossis, mis on spetsialiseerunud turistide ja konverentside vastuvõtuks. Õppepäevade osavõtumaks on DM 350.–.

NÄDALAKROONIKA

WASHINGTON — 111 USA kongressmeni palusid pres. Reaganit mitte osa võtta Austria pres. Waldheimi ametisse vannutamisest 8. juulil. Austrias omakorda juutide ringkonnad lubasid jätkata Waldheimi mineviku uurimist ning süüdistasid teda antisemitismi ärakasutamises oma võidukas valimiskampaanias.

MONTREAL — Linnapea Jean Drapeau, kes kindla käega on valitsenud Montreali 29 aastat, teatas, et ta ei kandideeri enam linnapea kohale eelseisvatel valimistel novembris. Drapeau teeneks peetekse, et tema tegi Montrealist suurlinna rahvusvahelises mõttes.

NEW YORK — USA aastapäeval, 4. juulil tähistatakse suure pidulikkusega Vabadussamba 100-st aastapäeva ja restaureerimise järele uut avamist. Vabadussammas avatakse suure pidulikkusega ning suures tulede säras. Arvatakse, et seda sündmust tuleb vaatama kuni 13 miljonit inimest. Vabadussamba restaureerimine läks maksma $66 miljonit.

WASHINGTON — President Reagan sai kongressilt loa toetada „Contras" Nikaraaguas $100 miljoniga võitluses N. Liidu poolt relvadega varustatud Sandinista valitsuse vastu. Arvatakse, et samal ajal, kui president Reagan sai saadikutekojalt nõusoleku vabadusvõitlejate toetamiseks sõjavarustusega, N. Liit saadab sinna moodsaimat Nõukogude relvastust $900 miljoni väärtuses.

WASHINGTON — Valitsuse teate kohaselt USA on suurtes võlgades. Viimaste andmete kohaselt on väliskapitali investeeritud USA-sse $107,4 miljardit rohkem kui on USA raha investeeritud väljaspool USA-d.

WASHINGTON — N. Liidu saatkonna koosseisu kuuluv kolonel Vladimir Izmailov vahistati, kui ta tahtis osta ühe lennuväe ohvitseri käest salajasi dokumente. Kolonel Izmailov, kui N. Liidu diplomaat saadeti maalt välja. Tema väljasaatmine teostus mõned päevad pärast seda kui Tuniisias tuli USA saatkonda üks kõrgem KGB agent ja andis teada ameeriklastele Vene agentide nimed vabas maailmas.

WASHINGTON — Valgest Majast teatatakse, et N. Liidu juht Mihhail Gorbatshov on saatnud president Reaganile uue ettepaneku relvastuse vähendamiseks. Selles tehakse ettepanek välja viia Euroopast kõik tuumalaengutega raketid ja nende väljalaske alused. President Reagan on tervitanud ettepanekut ja välisminister Shultz loodab kokku saada N. Liidu välisministriga lähemal ajal, et tasandada teed uueks tippude kokkusaamiseks.

C. OTTWAY HERBALIST
Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase A. TOIGER'i poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

Toeta allkirja andmisega vaatleja-staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

Sport

Helgi Pedelil ja Karl Treil maailmarekordid

Eesti mastersportlased said 33 medalit Ontario meistrivõistlustel

Ontario meistrivõistlustel kergejõustikus tegid eestlased masterite klassis kaks maailmarekordit ja said 33 medalit. Helgi Pedel hüppas maailmarekordi kõrgushüppes ja Karl Trei jooksis maailmarekordi 80 m tõkkejooksus. Purustati ka Kanada ja Välis-Eesti rekordeid.

21. ja 22. juunil Etobicoke Centennial staadionil peetud võistlustest oli osavõtjaid 209, neist kümme eestlast: Helgi Pedel, J. Roos, A. Jaago, J. Lents, V. Sadul, V. Kõresaar, U. Limit, V. Lood, T. Vellend ja Karl Trei. Tulles esikohtadele said eestlased kokku 21 kuld-, 8 hõbe- ja 4 pronksmedalit.

TEHNILISED TAGAJÄRJED

N 60 klassis Helgi Pedel võitis esikohad kõrgushüppes tagajärjega 1,20 m (uus maailma-, Can. open & Can. native ning Välis-Eesti rekord), kaugushüppes — 2,72 m ja kettaheites — 17,36 m.

MEESTE ALAD:

80 m tõkkejooks: M 75:1. K. Trei 16,1 sek. (Uus maailma-, Can. open & native ja V-E. rekord).

100 m tõkkejooks: M 60:1. V. Sadul 18,8 sek. (Can. native ja V-E. rekord).

300 m tõkkejooks: M 60:1. V. Sadul 52,29 sek. M 75:1. K. Trei 1:10,99 min.

400 m jooks: M 60:3. V. Sadul 65,7 sek.

800 m jooks: M 60:2. V. Sadul 2:35,11 min.

5 km kiirkäimine: M 45:1. J. Roos 24:19,66 min. M 65:1. U. Limit 29:15 min.

Kõrgushüpe: M 65:1. V. Kõresaar 1,28 m (V-E. rekord). M 75:1. K. Trei 1,15 m.

Kaugushüpe: M 60:2. V. Sadul 4,17 m, 3. J. Lents 4,16 m. M 75:1. K. Trei 3,35 m.

Kolmikhüpe: M 60:2. V. Sadul 8,65 m. M 65:1. V. Kõresaar 7,85 m (V-E. rekord), 3. T. Vellend 7,01 m. M 75:1. K. Trei 8,15 m.

Teivashüpe: M 60:2. J. Lents 2,50 m.

Kuulitõuge: M 60:1. A. Jaago 14,95 (Can. native ja V-E. rekord). 2. J. Lents 11,10 m. M 65:3. V. Kõresaar 9,71 m. M 75:1. K. Trei 9,09 m.

Kettaheide: M 60:1. A. Jaago 37,60 m, 2. J. Lents 36,42 m. M 65:2. V. Kõresaar 31,18 m. M 75:1. K. Trei 30,90 m (Can. open & native ja V-E. rekord).

Odaheide: M 60:1. A. Jaago 35,94 m (V-E. rekord). M 65:2. V. Kõresaar 32,32 m (V-E. rekord). M 75:1. K. Trei 27,26 m.

Vasaraheide: M 60:1. A. Jaago 28,14 m.

Võistlused olid asjatundlikult ning sujuvalt läbi viidud. Ka ilmastik mõlemil päevil oli peaaegu ideaalne, välja arvatud veidi tugevam vastutuul mõne ala juures teisel võistluspäeval.

Järgmiste suuremate võistlustena toimub Ontario masterite 1986. a. viievõistluse meistrivõistlus L. Amoreaux Collegiate staadionil, 2501 Bridletown Circle, Scarboroughs, 12. juulil algusega kl. 10. Registreerimise tähtajaks on 5. juuli ja vastavaid avaldusi on saadaval juhatuse liikmeilt.

Hooaja viimaseks suuremaks jõukatsumiseks eesti masteritele kujuneb 6. septembril York ülikooli staadionil Eesti klubi poolt korraldatav ülemaaline klubide-vaheline karikavõistlus, kus loodetakse võita seda kolmandat korda järjest. Igasugune asjatundlik abi nii kohtunike kui ka teiste abiliste osas on teretulnud.

V.K.

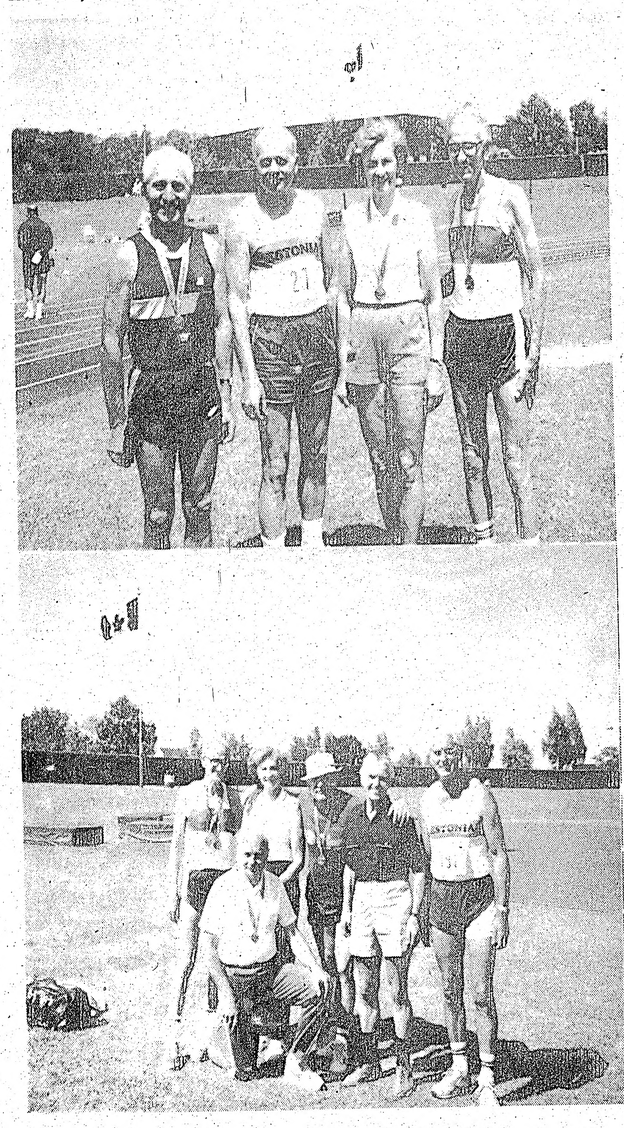

Eesti mastersportlasi Ontario meistrivõistlustel. Ülal, vasakult — V. Sadul, V. Kõresaar, H. Pedel ja K. Trei. All — ees V. Kõresaar, seisavad K. Trei, H. Pedel, A. Jaago, U. Limit, J. Lents (võistlustest võtsid osa veel dr. J. Roos, T. Vellend ja V. Lood).

PROVIDENT REALTY LTD. 656-0011
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
KINNISVARA VAHENDUS FIRMA
Esindaja: TIINA (NORTMAA) MARTJAK
Tel. kodus 653-0599

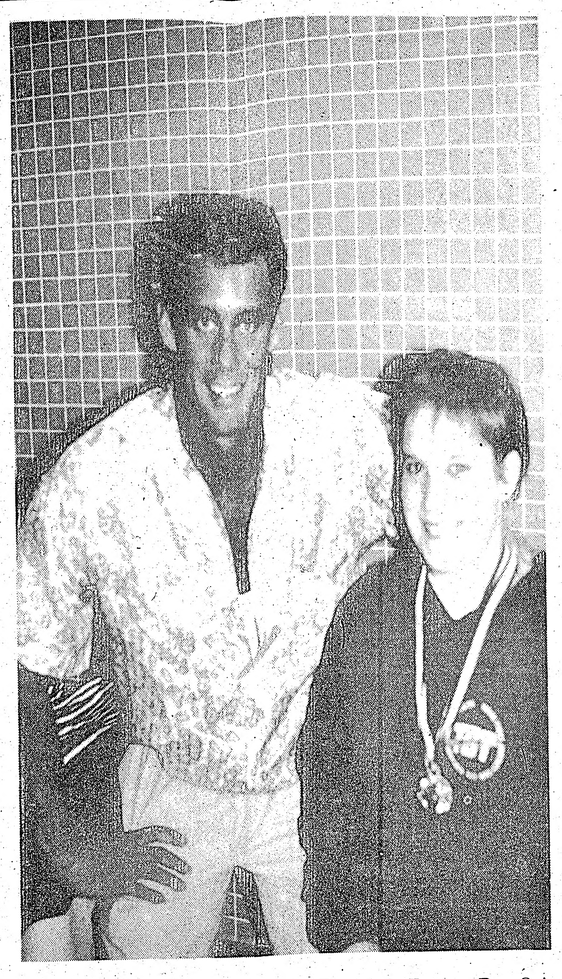

Taimi Saj ja ujumiskuulsus Victor Davis. Foto — Dan Saj

Taimi Saj viis Thunder Bay'sse viis kuldmedalit

12-aastane Taimi Saj Thunder Bay'st, kelle ema on Elle Jürivee-Saj, Thunder Bay'st, on eestlaste sportliku tegevuse Kanadas laiendanud uude sportlaste gruppi. Kui senini eestlased Kanadas kolmes põlves võistlevad 24-1 eri spordialal, siis Taimi Saj on esimene teadaolev noor, kes võistleb füüsiliselt defektiopetel noorte (physically disabled) võistlustel. Juba viieaastasena õppis ta ujuma ja kolmel viimasel aastal treenitakse teda aasta läbi, 5 päeva nädalas, Thunder Bay „Thunderbolt Swim Club'is" võistlusujujaks. Kanada ujumistreeneri arvates on Taimil häid lootusi pääseda Kanada naiskonda, kus ta saadetakse võistlema „Physically Disabled" olümpiamängudele, mis peetakse 1988 a. Seoul'is Lõuna-Koreas.

Möödunud mais Torontos peetud füüsiliselt defektiivsete noorte ujumismeistrivõistlustel, võisteldes kahes erinevas vanusegrupis, saavutas ta viis esikohta uute Ontario rekorditega ja sai viis kuldmedalit. Oma vanusegrupis tuli esimeseks 50 m. vabalt — 0:40 ja 50 m. selili — 0:49. Võisteldes 16 ja vanem. grupis saavutas esikohad 100m vabalt — 01:36, 100 m selili — 01 100 m selili — 01:40 ja 400 m vabalt — 07:15.

Tami Saj harrastab veel pesapallimängu ja ratsutamist. Olles koolis hea õpilane, on ta andekas ka muusikas ja on võitnud esikohte klaverimängus.

„SPINA BIFIDA"

Vigastus defekt on tal selgroos mis tuntud arstiteaduses nimega „Spina Bifida". See pune (defekt) on lastel juba sündides, kui mõni selgroolüli ei ole normaalselt teistega ühendatud. Kanada „Spina Bifida" organisatsiooni president Pat Lenzen on ise on sündinud selle puudega. Kui tema 36 a. tagasi sündis, siis 90% selle veaga sündinud lapsed surid. Tema oli üks õnnelikest, kes ellu jäi. Kuid nüüd on arstiteadus sel alal niivõrd arenenud, et 90% suudetakse ravida. See puue põhjustab teataval määral paralüüsi ja tundepuudust.

ABISTAV ORGANISATSIOON

„Spina Bifida" selgitamiseks ja selle all kannatavate laste abistamiseks asutati Kanadas 1981 a. „Spina Bifida & Hydrocephalus Association of Canada," mis on heategev organisatsioon, juhatuse asukohaga Winnipegis, Manitobas. Asutamine toimus Thunder Bay's kus Taimi ema Elle Jürivee-Saj selle asutamisel kaastegev oli.

Hiljuti hakkas organisatsiooni suurem määral toetama tuntud filmitäht Michael J. Fox, kellel üks sugulastest selle vigastuse tõttu kannatab. Ta on endale sihiks võtnud alustada selgitustööd Kanada ja Ühendriikide ja TV kaudu.

ELLE JÜRIVEE-SAJ

Taimi ema Elle Jürivee-Saj on sündinud pärast Teist maailmasõda Lääne-Saksamaal põgenikelaagris, kust ta vanemad esialgu läksid Inglismaale, sealt 1951. a. emigreerusid Kanadasse ja asusid elama Thunder Bay'sse, kus nende tütar Elle 1967. a. abiellus ukraina päritoluga Daniel Saj'ga. Elle Jürivee-Saj on üks „Spina Bifida & Hydrocephalus Association of Canada Thunder Bay" osakonna asutajatest. On olnud Kanada keskorganisatsiooni direktor, selgitustöö juht ja on praegu keskorganisatsiooni konsultant. Peale nende ametkohtade on ta veel aktiivne Ontario valitsuse tervisalasid juhtnööre andva komisjoni liige, Lakehead'i koolivalitsuse erihariduse komitee liige ja „Canadian Lakehead Exhibition Creative Arts Committee" abiesimees.

Elukutseliselt töötab Thunder Bay's asuva Monitor North Inc.. juures kunsti administratoor-koordinaatorina. Õpib samal ajal Lakehead'i ülikoolis antropoloogiat.

HARALD RAIGNA

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Udoras
KRUNT MÜÜA
Viru Ave. ja Weird Sideroadi nurgal. Vesi krundil.
Helistada 223-3466.

Vancouverist

Võidupüha „Mäeotsal"

Eesti ja Kanada lipud õnnistati ja heisati Kiriku Fondi krundil – Surnuaiapüha „Forest Lawn" kalmistul

Vancouveri Eesti Seltsi korraldusel peeti võidupüha-jaanipäev „Mäeotsal" laupäeval, 21. juunil ligi 200 osalejaga. Autode voor hakkas „Mäeotsale" sisenema juba kella 2-st alates. Kogunes noori, mitte-nii-noori, vanu ja vanemaid, kuid eriti rohkelt oli kohale tulnud tibatillukesi ja alla 10-aastaseid lõbusaid põngerdajaid.

Võidupüha aktus algas kella viie paiku lipu heiskamisega „Kaunistagem Eesti kojad" helide saatel Vancouveri Eesti Segakoorilt dr. Eugen Ruusi juhtimisel. Lühikese palvuse pidas preester Ruus. Eesti Seltsi esimees Enno Lepnurm tervitas külalisi ja avaldas head meelt, et nii paljud on kokku tulnud ja mitmed on soovi avaldanud „Mäeotsat" mitte müüa ja soovis, et leidub siiski inimesi, kes ka „Mäeotsat" korras hoida tahavad.

AKTUSEKÕNE

Aktusekõne pidas Lääneranniku Eesti Päevade Peakomitee abiesimees Lembit Pütsep. Pütsep kõneles jaanipäeva mütoloogiast; Koidu ja Hämariku kohtumisest jaanióöl ja sõnajala õitsemisest, mis üldse ei eksisteerivat. Jaanipäeva mütoloogiast ja rahva kommetest üle minnes reaalsuse maailma, kui meie rahva vaprad pojad purustasid Landeswehri vägesid Võnnu all. Ta märkis, et paljudel Kanadasse saabumisel oli siin kindral-kuberneriks välimarshal Aleksander, kes oli olnud lääneliitlaste komisjoni liige, kui sobitati rahu meie vägede ja Saksa Rauddiviisi (Landeswehri) vahel. „Aleksander omas raamatus kirjutab, et eestlased olid jonnakad, vaidlesid ja ajasid vastu. Ei hoolinud vaherahu tegemisest ja aina varitsesid momenti, et „sakslastele üuesti kõrisse karata." Aleksander määrati peale vaherahu loomist meie ja Saksa vägede vahel Landeswehri ülemaks ja võitles meie vägedest nii kaugel kui võimalik Läti lõunarindel bolshevikkude vastu.

Võidupüha on meile sõnajalaõieks, mis sümboliseerib meie rahva iseteadvust ja võitlust, et olla vaba. Seda võitlust tuleb jätkata. Meie kohus on endid tutvustada ümbruskonnale. Ta tõi väikese näite oma perekonnast, kus ta poja vanaema (ämm) oli haiglas arsti küsimuse peale vastanud uhkelt, et ta on eestlane, mille peale arst oli kinnitanud "o yes, you're bulgarian!" Anna Haava sõnadega 'meie ei taha olla, ei ole vaikiv lehekülg aegade raamatus' kutsus ta üles kõiki andma endast rohkem märku — Lääneranniku Eesti Päevadel tutvustada väljaspoole eesti muusikat, kunsti, käsitööd, rahvatantsu ja üldist kultuuri, ning kanda uhkeid rahvarõivaid ja seda massiliselt. „Meie askeldustel ei ole lõppu kunagi. Ikka on meil püüe midagi teha, viia paremuse poole, nagu oleks see püüe kätte saada sõnajala õit, kui kõige täiusliku ja ülima sümbolit."

EESKAVA

Järgnes Vancouveri Eesti Seltsi Segakoorilt Thomas Kirvese juhtimisel kaks laulu: „Helise, helise, ilma" ja „Pidu hakkab". Hiljem esitasid noored Susan Mulla juhtimisel rida rahvatantse erinevate rühmade koosseisus. Rikkalik einelaud ja baar oli korraldatud Seltsi noorte poolt, samuti loterii. Kes tantsis sees hea orkestri saatel, kes mängis õues palli, vestles, jalutas või einetas. Kõikjal oli palju noori ja tibatillukesi põngerjaid ringi lippamas. Pimenedes süüdati tohutu hunnik põletusmaterjali ja osalejad nautisid tummalt tuld. Võibolla tulevikus jõutakse ka vana hea jaaniõhtu kombeni, kus lauldi lõpmatuseni ja tantsiti tule ümber. Meeldiv päev ja õhtu imekaunis vabas looduses, keset põlismetsa hävitas kõik kahtlused, kas Vancouveri eestlastel on „Mäeotsat" vaja või kas nad jõuavad seda korras hoida ja on loota, et Eesti Seltsi peakoosolekutel enam „Mäeotsa" müümisega aega ei viideta.

Pühapäeva hommikul kogunes ligi 100-pealine eestlaste pere Kiriku Fondi krundi nurgale, et heisata Kanada ja Eesti riigilipud. Selline üritus oli arutusele tulnud 7. mail Kiriku Fondi juhatuse koosolekul, kus oli otsustatud kiiremas korras töödega alustada, et meie trikolor koos Kanada vahtralehega lehvima panna Võidupühaks. Ilmselt ei olnud sellest teadlikud teised Vancouveri organisatsioonid, kuna samasugune ettepanek esitati ja kiideti heaks Organisatsioonide koosoleul 16. mail, kus kohal oli ka Kiriku Fondi Nõukogu liikmeid. Samuti ei teatatud sellest meie ajakirjandusele.

Tehnilist abi olid andnud Valmar Tamm, Teas Tanner ja Dennis Tusar. Lippude varre aluseid valmistas Eino Varkki. Varred ja aluste materjalid annetas Milda ja Evald Past ja Ireene ja Rudolf Olljum. Lipud olid annetatud Heljo ja Johann Eilau ning Aino ja Valmar Tamm. Kiriku Fondi esimeheks on Rudolf Olljum.

Eesti lipu kandsid kohale Elsbeth ja Paul Piir; Kanada lipukandjaks olid Marje Suurkask ja Tommy Vesik. Piduliku sõnavõtu pidas endine president K. Pätsi büroojuhataja Elmar Tambek. Lippude varraste alust pühitses õp. Thomas Vaga, asetades varda jalale peotäis kodumaa mulda, et „seal oleks osa seda maad, kust trikolor sini-must-valge on võrsunud, ja et see seisaks ja kannaks seal trikolori kui õit, mis vaatab ja ootab vabaduse koitu ja sammub ka ülestõusu koidu poole". Õp. Vaga pühitses ja õnnistas mõlemaid lippe ja palus, et Jumal seda maad (Kanadat) hoiaks vabana. Preester Eugen Ruus pühitses ja õnnistas meie trikolori kui vabaduse sümbolit, meeles pidades seda kannatust, mis meie maa ja rahvas on üleelanud. Ta kasutas roosikimpu, kastes seda õnnistatud vette ja õnnistas lippe oma usukombe kohaselt. Lipud tõmbas masti Edmund Soide ja Tarmo Viitre Ühendatud kooride lauldes Enn Võrgu „Eesti lippu", Thomas Kirvese juhtimisel.

Lõppsõna lausus Rudolf Olljum, millele järgnes Eesti hümn.

Samal õhtul, kell 6 peeti surnuaiapüha kõikide koguduste osavõtul, Ühendatud koguduse korraldusel Forest Lawn'i kalmistul. Korjandus sellest kalmistupüha teenistusest läks „Meie Isa" palve ülesseadmise kulude katteks Peter Noster kirikusse Jeruusalemmas, kus on ees juba üle 60-keelse „Meie Isa" palve.

V.J.

Võidupüha-jaanipäev „Mäeotsal". Lipu heiskamine, rõdul laulab Vancouveri Eesti Seltsi Segakoor dr. Ruusi juhatusel. Paremal — noored võrkpalli mängimas, all — VES rahvatantsu rühm esinemas.

Foto — V. Johanson

KIR

Uue tant
lavast

1. mail toimus Toronto
suteatri „Dance
Theatre'i" esimese lav
Special Event" esietend
sijat, nende hulgas eestl
ve Kivilo ja Karen Ramm
sid Ryersoni suures teat
korda. Peale eelnimeta
eestlastest lavastuses ka
Saaliste trükiste kavand
fotograafidena Lembitu
Alar Kivilo. Valve Kivilo
ka kompanii mänedžer.

Suurlavastuse kriitika
hati heatahtlik, kuid sam
negatiivne. Tantsijad ise
neile kuulus publiku po
relkajad ei ole aga vee
vaibunud.

5. juunil avaldas „T
Star" kirjutise Bill Tay
milles on tsiteeritud ka
muli seisukohti, millede
ise kinnitab, et ta ainult
tud küsimustele, kusjuu
mulje, et küsitletud oli ka
jaid. Suur pealkiri on
„Tantsuõpilased leiavad
unistused on tükkideks
Väljendus, mida Karen
tuse kohaselt pole kunag

MAJANDUSLIKUD RA

The Dance Workshop
tikli kohaselt on stuudi
korda toetas teatrit) „u
nud, keegi õpilastest po
tud $30,00 esinemisõhtu
saanud, osa renti olevat
titute'ile tasumata ning
vat, kus võiksid olla la
koreograaf-näitejuhti
haelson ja Louis-Andr
Valve Kivilo on hiljem
kinnitanud, et mõlemad
rontos ning ta on nende
Samas kirjutises vä
Rammul, kes ise kaasa
välja arvatud ühes 29-s
ooni-numbris, et „meil
deline kiindumus Denni
vastu. Nad olid suurepä
jad, nad meeldisid meil
sime neist ja me usal
Nüüd on nad meid mah
meil pole mingit ideed, k
mis on toimumas."
Järgmisel päeval, 6.
veelgi taunivam artik

VIKING

JOOSEF FRAN

juutid
Nõu

4.

KAUPLUSES

Käisime abikaasaga
na kauplusi, kaasas a
mida tahtsime Iisrae
Nagu tavaliselt, kaup
pa täis, kuid neid ei o
see mida vajatakse...

Viru värava juure
asub Eesti Kunstifon
on müügil suurepära
heites pilgu nimekir
meie jaoks polnud se

Veendunud, et mü
na, pöördusime tem
tasime, et kavatseme
tahame midagi kaasa

KIRJANDUS ☐ KUNST ☐ KULTUUR

Uue tantsuteatri esimese lavastuse järelkajad

1. mail toimus Torontos uue tantsuteatri „Dance Workshop Theatre'i" esimese lavastuse „A Special Event" esietendus. 29 tantsijat, nende hulgas eestlannad Valve Kivilo ja Karen Rammul, esinesid Ryersoni suures teatrisaalis 12 korda. Peale eelnimetatute tegid eestlastest lavastuses kaasa Linda Saaliste trükiste kavandajana ning fotograafidena Lembitu Ristsoo ja Alar Kivilo. Valve Kivilo oli ühtlasi ka kompanii mänedžer.

Suurlavastuse kriitika oli küll kohati heatahtlik, kuid samaaegselt ka negatiivne. Tantsijad ise väidavad, et neile kuulus publiku poolehoid. Järelkajad ei ole aga veel kaugeltki vaibunud.

5. juunil avaldas „The Toronto Star" kirjutise Bill Taylor'i sulest, milles on tsiteeritud ka Karen Rammuli seisukohti, millede kohta Karen ise kinnitab, et ta ainult vastas esitatud küsimustele, kusjuures tal oli mulje, et küsitletud oli ka teisi tantsijaid. Suur pealkiri on sõnastatud „Tantsuõpilased leiavad, et nende unistused on tükkideks purustatud." Väljendus, mida Karen enda kinnituse kohaselt pole kunagi kasutanud.

MAJANDUSLIKUD RASKUSED

The Dance Workshop „Star'i" artikli kohaselt on stuudio (mis omakorda toetas teatrit) „uksed sulgenud, keegi õpilastest pole oma lubatud $30,00 esinemisõhtute eest kätte saanud, osa renti olevat Ryerson Institute'ile tasumata ning keegi ei teadvat, kus võiksid olla lavastuse kaks koreograaf-näitejuhti Dennis Michaelson ja Louis-André Paquette." Valve Kivilo on hiljem eraviisiliselt kinnitanud, et mõlemad viibivad Torontos ning ta on nendega kontaktis.

Samas kirjutises väidab Karen Rammul, kes ise kaasa tantsis igas, välja arvatud ühes 29-st, produktsiooni-numbris, et „meil oli suur tundeline kiindumus Dennise ja Louis'i vastu. Nad olid suurepärased õpetajad, nad meeldisid meile, me hoolisime neist ja me usaldasime neid. Nüüd on nad meid maha jätnud ning meil pole mingit ideed, kus nad on või mis on toimumas."

Järgmisel päeval, 6. juunil, ilmus veelgi taunivam artikkel ajalehes „The Globe and Mail", mille autoriks on Deirdre Kelly, kes oli intervjueerinud kolme tantsijat. Nende seletuste kohaselt olevat The Workshop majanduslikes raskustes ning „ilma koduta".

Pääsmete eelmüügi korraldaja H.J. Soltau lugejakiri 21. juunil „Star'is" püüdis olukorda asetada positiivsesse valgusesse, väites, et ajakirjandus ei olevat õigesti tõlgitsenud tantsuõpilaste seisukohti. Ta kirjutab, et neid ei olevat kunagi valele teele juhatatud ning nad olid alati olnud inspireeritud oma juhatajate artistlikest võimetest.

KOOL SULETUD

Õpilas-tantsijad kogunesid nädal pärast etendusi uuteks tundideks. Mõni aeg hiljem selgus, et kool suletakse ajutiselt. Nii vähemalt oli käsitsi kirjutatud stuudio uksele. Varsti ilmus selle sildi asemele teade, et kool on suletud terveks suveks.

Kokkutulekul, kus arutati stuudio ja tantsukompanii-probleeme pärast lavastuse väljatoomist, esitas Karen Rammul küsimusi ja arvamisi, mis ilmselt ei leidnud tantsuõpilaste kunstiliste ja majanduslike juhtide heakskiitu ning Karen Rammul paluti lahkuda stuudiost.

Hiljem on peaaegu kõik noored tantsijad liitunud teiste tantsustuudiotega, kusjuures näiteks Studio Dance Theatre on nüüd Dance Workshop'ile ettemakstud õpperahade arvel lubanud kuu aja jooksul prii klasse. Seda võimalust ei ole kõik suurlavastusest osavõtnud tantsijad siiski kasutanud. Lahkhelide ja arusaamatuste tõttu ei ole veel praegu selgunud, kui mitmed Dance Workshop'is osalenud noored oma vanas stuudios, võimalikus uues kompaniis või järgmises lavastuses kaasa teeksid.

Nii Valve Kivilo kui Karen Rammul, mõlemad aastate kogemustega noored tantsijad, on korduvalt väljendanud oma suurt kiindumust tantsukunsti vastu, nende isiklikku pühendumust ning töötahtelist osavõttu kõikidest Dance Workshop'i ülesannetest. Mõlemad loodavad oma kunstilisi pürgimusi ühel või teisel kujul edaspidigi arendada ja täiendada, saamaks võimalikult täielikku kunstilist eneseteostust ja rahuldust.

Ene Runge loeng eesti rahvakunstist Vancouveris

6. juunil toimus Vancouveri Meie Kodus Eesti Kultuuri Ühing Kanadas poolaasta viimane loenguõhtu. Seekord oli külakosti toojaks Ene Runge Torontost, meie tuntumaid asjatundjaid etnograafia alal. Nii oligi ta valinud oma ettekande teemaks „Eesti rahvakunst".

Ligi sajapealine kuulajaskond jälgis huviga esitatud referaati ja sellele järgnenud pildimaterjali ekraanil. Kuigi ülekaal oli naissool, olid mehed samuti kuuldust-nähtust haaratud, eriti kui referent neid üles kutsus oma esiisade kunstimeelt jätkama ja „küünalt vaka alt" välja tooma. Nähtavasti naispere on olnud edukam rahvakunsti säilitamisega.

Tehniliselt kõrgetasemeline pildimaterjal tõi silmade ette meie rahvakunsti määratu rikkuse ja ilu, mille salvestamist ja edendamist Ene Runge oma etnograafilise ringiga Torontos on suurepäraselt teinud. Sõbralik ühiskond, milles me läänemaailmas elame, on tegelikult rahvakunstiliselt kahjulik sissesulamise ohu tõttu. Seevastu vaenulik õhkkond, nagu see on Kodu-Eestis, tekitab trotsi ja vastupanu, nii et rahva vaim avaldub rahvakunstis. Viimane on spetsiifiline, nii Põhja-Eesti lillkiri kui Lõuna-Eesti geomeetrilised motiivid, et tunneme selle kohe ära kui osa oma traditsioonist.

Huvitavale ettekandele järgnesid küsimused, samuti kviteeris kuulajaskond aplausiga lääneranniku rahvakunsti asjatundja Ene Moksi kohalolu, kes koos teiste kaasmaalastega oli saabunud Seattlest.

Edukas õhtu lõppes tavakohaselt rikkaliku kohvilauaga paljude osavate käte korraldusel, mille eest kõigile suurim tänu.

Eelteatena reserveerige 19. september, mil laudkonnavestlus generatsioonidevahelistest probleemidest on plaanitsetud „Meie Kodus".

HMH

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

VIKING

VIKING FOODS & IMPORTS

133 Laird Drive, Toronto M4G 3V5 — Telefon 425-0450

Tellige meie suitsusinke ja kalkuneid suvilatesse kaasa võtmiseks ja pidulaudadele.
Saadaval kergesuitsuvorstid, vorstid grillimiseks jne.

MEIE ÄRI SUVISED LAHTIOLEKU AJAD:

esmaspäeviti suletud,
teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval 8—6,
reedel 8—7,
laupäeval 8—2.

Kes olid Sarvikule sulasteks?

Heino Susi: Sarviku sulased II. Tõsiromaan. 240 lk. Eesti Kirjanike Kooperatiiv, Lund 1985. Kaas: O. Mikiver.

Heino Susi 1985.a. kevadel ilmunud „Sarviku sulased" I osa algas 22. sept. 1944. a. sündmustega Tallinnas, sõdurite pagemisega läände ning sealsete olukordadega ja võitlustega kuni aprillikuu kolmanda nädalani 1945, millal Eesti Diviis veel kord juba lootusetus olukorras idarindele. „...punaväe vastu, mille ohvitserid sõitsid ameerika „jeep'ides", mille järelvedu toimetasid ameerika Dodge'd ja Studebakerid, mis sõi Ameerikast pärit munapulbrit ja „spam'i". Punaväe vastu, mida Ameerika Hääl hommikust õhtuni kiitis kui Euroopa vabastajat ja demokraatia taastajat". (S.s.I, lk. 196).

Sealt edasi hargneb nüüd eesti sõduri-vabadusvõitleja kannatusteekonna ajaloolise täpsusega mina-vormis antud kirjeldus kuni 6. märtsini 1946, millal Winston Churchill pres. Trumani külalisena Missouris, Fultoni ülikoolis kõnelides tõdes: „Keset Euroopa mandrit on langenud raudne eesriie... Kommunistlikud parteid, mis Ida-Euroopa riikides olid väga nõrgad, on tõstetud juhtivatele kohtadele ning püüavad kõikjal saavutada totalitaarset kontrolli..." On täiesti omal kohal, kui autor kõrvutab sellega sama Winston Churchilli 22. juuni 1941.a. raadiokõnet: „Ma näen vene sõdureid seismas oma kodumaa piiridel, kaitsmas põldusid, mida nende esiisad on lugematuid aastaid harinud... me anname Venemaale ja vene rahvale kõike võimalikku abi... Ma kutsun üles kõiki meie sõpru üle terve maailma sedasama tegema. Kuni lõpuni käime teed, mida oleme otsustnud ustavalt ja julgelt käia!" Kas need piirid ja vene soldati „esiisade poolt lugematuid aastaid haritud" põllud asuvad Poolas, Leedus, Ungaris ja Eestis? küsib autor. Ja küsime temaga koos meie.

Hirschberg, Riesengebirge (Sudeedimäestik), Oberfalkenhaini paruniloss, Turnau, Tannwald, Liebenau, Jung Bunzlau, Coblenz, Praha, inimtapamaja Melniki, Elbe ja Moldau kokkujooksukohal, Zittau, Görliz, 140 km. jalgsireis Riesani, Mulde-jõe ületamine piirina punaste „vabastajate" ja valgete „ristisõdijate" ajutiste haldusalade vahel, siis Gerase põgenikelaager ja lõpuks täielik pilt „ristisõdijaist", nagu Eisenhower neid oma 1944. a. 6. juuni läkituses tituleeris, soovides „liitlasarmee ristisõdalastele" Jumala õnnistust „selles suures ja õilsas ettevõttes."

Raamatu ühe tõhusaima peatüki „Ristisõdijate küüsis" juhatabki autor sisse selle „maailma natside käest päästja", „ristisõdijate" ülemjuhataja Eisenhoweri motoga. See, mis me tshehhide kuklalaskude alt pääsnuina „vabasse" lääne jõudnud väheste eesti sõdurite kui „natslike sõjakurjategijate" küüditamisest Weideni politseikartserisse, sealt pärisvanglasse ja edasi üle 4000 „sõjakurjategijaga" „Flossenbürgi" end kontsentratsioonilaagrisse loeme, näitab ameeriklasi faktide alusel venelastest ja tshehhidest veel halvemas valguses, Laagrielu osati omaalgatuslike asjatundjate mitmealaste loengutega teha väljakannatatavaks ja autor suudab anda sellest laiahaardeliselt kujuka pildi, kaasa arvatud kindral Pattoni reformid pärast vangide üle kaheksakuist näljaelu.

Jättes siin eraldi refereerimata kujukad pildid repatrieerimispropagandat kahe revolvriga noore ameerika leitnandi käes, skriinimisest ja eksirännakuist, väärivad veelkordset meenutamist raamatus eesti keeles antud tsitaadid Winston Churchilli kõnest, mille ta pidas 6. märtsil 1946 Trumani külalisena Missouris, Fultonis. Nüüd oli see kaugel 22. juuni 1941.a. kõnest, milles sama Churchill lubas „Venemaale ja vene rahvale kõike võimalikku abi" ja kutsus „üles kõiki meie sõpru üle terve maailma sedasama tegema."

„Tumedad varjud on langenud maadele, mis alles hiljuti pühitsesid liitlaste võitu", julges nüüd Churchill avameelselt tunnistada. „Põiki üle Euroopa mandri, Stettinist Läänemere ääres kuni Triestini Aadria mere ääres lasub raudne eesriie. Kuulsad linnad nagu Warsaw, Berliin, Praha, Budapest, Belgrad, Sofia koos neid ümbritseva elanikkonnaga on mitte ainult nõukogude mõju all, vaid järjest tugevamaks muutuva Moskva kontrolli all... Möödunud juunis Ameerika ja Briti väed tõmbusid tagasi lääne suunas, vastavalt varasemalt lepingutele, kohati kuni 150 miili (240 km) neljasaja-miilisel rindel (640 km), jättes venelaste okupatsiooni alla hiigelterritooriumi, mis oli algselt vallutatud läänelitlaste poolt... Need on faktid. Mis nüüd on tõeks saanud, ei ole mitte niisugune vabastatud Euroopa ,mille eest me sõdisime... Kommunistlikud parteid ja viiendad kolonnid ohustavad kogu kristlikku kultuuri..."

Kui autor oma tõsieluromaani II köite lõpuosas langetab otsuse, et mitte eesti ja teiste Euroopas hävitatud vabade riikide oma maa ja eluõiguse eest võidelnud sõdurid ei teinud seda Sarviku sulastena, vaid sulasteks Sarvikule olid teda toitnud, relvastanud, tema eest verd valanud ja teda hiigelterritooriumitega varustanud lääne „ristisõdijad," siis on see naelapea tabamine. See muudab „Sarviku sulased" iganemata väärtusega teoseks, kuigi autor näit. oma mono- ja dialoogides on keeldunud tähelepanu juhtimisele (I köite puhul), vaatamata pöördumast talutavama keelepruugi juurde. Kas on möödunud 40 aasta jooksul sulaste peres midagi muutunud? Alles hiljuti avaldati USA-s nn. „Final Consolidated Wanted List" või „The Central Registry of War Criminals and Security Suspects (Non-Germans)", mis 25 Euroopa rahvuse kohta sisaldab 2550 nime — Sarviku poolt antud andmetel, kelle verenälg nõuab aga kokku 10.000 süütut eurooplast USA-st ja tuhandeid Kanadast. Ning just äsja viidi eestlastest vanglasse väike reservlipnikust tegevteenistuses oma kodumaa kaitsele asununa automaatselt noorem-leitnandiks tõusnu. Uued kokkulepped Sarvikuga on põlevalt kavas ja ennustavad sulastelt uusi teeneid. Ootatavate üllatuste eelõhtul on igati oma kohal varasemate faktide meenutamiseks „Sarviku sulaste" värskendav ülelugemine.

JOHANNES KAUP

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Vancouveri Eesti Seltsi Teatriringi aastapeakoosolek

peeti esmaspäeval „Eesti Kodus" algusega kell 7.30 õhtul. Kohale oli ilmunud vähe üle 10 inimese. Aasta tegevusaruandest selgus, et on peetud 5 juhatuse koosolekut ja korraldatud 1 õhtu kireva kavaga. Peamiseks teemaks koosolekul oli Läänerannniku Eesti Päevadega ühenduses olevad probleemid otsida sobiv näidend ja leida sellele siis ka tegelaskond. Teatriring on olnud väga edukas näidendite muretsemisel ja on saadud ka mitmeid ühe ja kolmevaatuselisi näidendeid muretseda.

Juhatusse valiti: Laine Nääb — esinaine; Viktor Remmelg, Tommy Vesik, Jaan Vister, Herta Laanela, Aino Pungar ja Hedy Vister — liikmed. Toimkonda valiti Konstantin Rannaoja ja Ivi Valgre. Koosolek lõppes kell 9.

V.J.

„MEIE ELU"
esindaja
Vancouveris on
VALLY JOHANSON
(604) 684-9911

Heldur Kuusik kaitses esiküti tiitlit

T.E.Õ.J.K. korraldusel toimus 24. mail 1986. a. laskevõistlus haavlipüssist. Esikohale tuli Heldur Kuusik, kaitstes seega klubi 25. aasta juubeli rändkarikat 1986. aastal. Teisele kohale tuli Eric Püss ja kolmandaks Ilmar Sambla, järgnesid Edgar Püss, Henry Sõrmus, M. Veskimäe ja J. Merelaid.

Klubi kevadisel havipüügi võistlusel Simcoe järvel Cooks Bay'l, 7. juunil 1986.a. tuli esimesele kohale Heldur Suurna 3 k. 930 gr. haugiga, millega H. Suurna kaitses T.E.Õ.J.K. juhatuse poolt väljapandud rändkarikat 1986. aastal. Teisele kohale tuli J. Summa 3 k 940 gr., kolmandaks E. Martinson 2 k. 940 gr., järgnesid A. Vaher, H. Kore ja A. Tomband. Võistluse kestel püüti kogusummas 32 haugi. Järgmise klubi üritusena korraldatakse teine kalapüügi võistlus sel aastal Simcoe järve Royal Beachi vetel laupäeval, 12 juulil. Võistlus toimub klubi 25. aasta juubeli rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Kogunemine kell 7.00 hommikul Royal Beachi mineva peatee veerel, just lõunapool Hõbe talu piiri. Võistluse algus kell 8.00 hommikul. Paadid palutakse vette lasta Virginia Beachist, uus paatide vettelaskmise koht $2.50. Paate on võimalik rentida Pefferlaw silla juures asuva restorani omanikult või Sibbold Point Provincial Parkist. Peale võistluse lõppemist; palutakse koguneda Hõbe talu õuele. Informatsiooniks palutakse helsitada tel. 425-9978. Lähemat informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal.

Teine Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist korraldatakse laupäeval, 23. augustil, algusega kell 10 hommikul Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal. Võistlus toimub rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Laskemoona on saadaval kohapeal. Palume kõikide laskehuvilist osavõttu.

JUHATUS

Segakoor dr. Themas. V. Johanson

JOOSEF FRANK

Eestlased ja juutide väljarändamine Nõukogude Liidust

4.

KAUPLUSES

Käisime abikaasaga mööda Tallinna kauplusi, kaasas asjade nimekiri, mida tahtsime Iisraeli kaasa võtta. Nagu tavaliselt, kauplused olid kaupa täis, kuid neid ei osteta, sest pole see mida vajatakse...

Viru värava juures nurgamajas asub Eesti Kunstifondi kauplus, kus on müügil suurepäraseid asju, kuid heites pilgu nimekirjale selgus, et meie jaoks polnud seal midagi.

Veendunud, et müüja oli eestlanna, pöördusime tema poole ja seletasime, et kavatseme sõita Iisraeli ja tahame midagi kaasavõtmiseks osta. Vastuseks müüjanna naeratas ja palus meid tsipa oodata ning kadus kusagile. Mõne minuti pärast tuli ta tagasi daamiga, kes kuulates meie soove, pani kõik kirja. Nädala aja pärast saime soovitud asjad kätte.

Otsustasime ka teistes kauplustes käituda sama moodi ja tuleb nentida, et täiesti võõrad inimesed osutasid meile suurt abi.

Tõsi küll, kord põrkasime kokku müüjannaga, kes valdas suurepäraselt eesti keelt, kuid osutus venelannaks. Meie repliigile, et „Meie sõidame ära", vastas ta klassikalise veneelse sõimuga. See juhtum tegi meid ettevaatlikuks, ning sellest peale pöördusime müüjate poole alles pärast seda, kui olime veendunud, et tegemist oli tõepoolest eestlastega.

Väga iseloomulik juhtum oli paar päeva enne meie ärasõitu kalakaupluses „Meritäht". Tahtsime osta paar karpi „Tallinna kilu", kuid kaupluses selgus, et neid parajasti müügil ei olnud. Jälgisime, kes töötab kaupluses. Ahaa, eestlanna. Tähendab, et võib katsetada ning pöördudes müüjanna poole seletasime, et sõidame ära. Meie sõbrad aga, kes enne meid olid sõitnud, palusid, et me tooksime kaasa „Tallinna kilusid", kuna seal neid ei ole. Küsimusele „Aga kus elavad teie sõbrad?" vastasime, et loomulikult Iisraelis. Kuuldes seda, müüjanna naeratas ja kutsus abikaasa endaga lattu kaasa, kus küsis: „Mitu kasti teil vaja on?" Kuuldes, et me vajame ainult kuut karpi, imetles: „Ainult?!" Selle peale vastas abikaasa, et „Kas te arvate, et toll lubab meil kilusid kastiviisi kaasa võtta?" Saanud soovitud kilud lahkusime ülimalt rahul olles kauplusest.

MARI

Tallinna kohvikud on juba ammust ajast kuulsad. Igas suuremas kohvikus on ka oma kondiitrilett, kust saab osta kohviku tooteid. Armastatumaiks kohtadeks olid kohvikud „Kultas", „Corso", „Feischner", „Filipic" ja palju teisi. Nõukogude võimu ajal nimetati need ümber kohvikuiks „Moskva", „Rae", „Tallinn" ja „Lemmik", kuid nende toodete kvaliteet õnneks selle all ei kannatanud.

Esimeseks tõeliseks kõrghooneks Tallinnas oli hotell „Viru", kus asus ka kohvik, mis väga ruttu muutus üheks kuulsamaks linnas ning oli alati rahvast täis.

◐

Meie bagaazh oli juba ära saadetud. Me jäime Tallinna veel umbes kolmeks nädalaks. Olin linnas ja läksin „Viru" kohviku kondiitripoolele, et koju viimiseks midagi magusat kaasa osta. Nagu alati, oli müügiruumis palju inimesi. Kolm müüjannat töötasid üsinasti, kuid järjekord vähenes visalt. Seisin järjekorras ja ootasin, kui äkki üks tuttav hääl minu seljataga hüüdis üle saali: „Hei sina, juut oled ikka veel siin?" Pöördusin ümber, nojah muidugi, kes see muu ikka on, kui mitte lapsepõlve mängukaaslane ja klassiõde Mirjam, keda hüüti eestipäraselt lihtsalt Mariks. Juba koolis oli ta kuulus oma valjude ja tihti mitte õigel kohal öeldud repliikidega. Vastasin samasuguse valju häälega, et bagaazh on juba läinud, ise aga hakkame liikuma kuuenda mai hommikul. Kõik inimesed jäid vait ja vaatasid minu suunas. Astusin Mari juurde ja meie edasine jutuajamine toimus „normaalse häälega".

„Kuule Mari", küsisin talt, „miks sa ei sõida ära, vaata kui palju meie omadest on läinud."

„Ei saa", vastas ta naerdes, „keegi peab ju ka siia jääma, noh ütleme „muuseumi eksponaadiks", muidu võivad eestlased unustada, et kunagi elas nende hulgas selline rahvas. Vaata, siis kui lõpeb minu maine teekond, pannakse mind klaaskirstu nagu Lumivalgekest, jalutsisse aga tahvel umbes alljärgneva selgitava tekstiga:

„Juuditar"

„Juudid elasid Eestis umbes 1832 aastast kuni aastani xy, ning kadusid Eesti pinnalt XX sajandi lõpus järgmistel põhjustel:

1. Hävitati hitlerlaste poolt Teise maailmasõja ajal.

2. Pöördusid tagasi Iisraeli, oma ajaloolisele isamaale

3. Assimileerusid kohaliku elanikkonnaga.

Ja veel saab seal olema märge, et „Jeesus Kristus ja tema jüngrid olid ka juudid."

„Nii, nagu näed minu kallis lapsepõlve mängukaaslane, ma ei või mitte kuidagi lahkuda Eestist." Ta lõpetas oma monoloogi tõsise ja kurva häälega: „Kuhu mina, haige ja üksik inimene ikka sõidan? Elan oma aastakesed siin ära. Sinul on aga teine asi, sinu lapsed on noored ja nad peavad sõitma, ning loomulikult ei taha sina oma naisega jääda vanaduspäiviks siia üksinda." Ja mind emmates lõpetas pisaratega silmis „sõitke ja olge õnnelikud!"

Teinud oma ostud, lahkusin kohvikust. Mulle vaadati uudishimulikult järele, et näe, juudid sõidavad ära. Mari jäi kurvaks, ja veel kaua mõtlesin ta südamevaluga öeldud sõnadele.

(Järgneb)

Pilk minevikku

Kuritegu ja karistus

Kui Eesti alal koos teist Baltimaadega uus Kriminaalprotsessi seadustik a. 1889 kehtestati, elas eesti rahvas „Vene kotka tiiva all" ja isakeseks tsaariks oli sellal Aleksandr III., „Rahulooja" (Mirotvorets). Selle dokumendi aluseks ja eeskujuks oli Venemaal 1864. aastast saadik kehtiv olnud seadustik, mis omakorda oli koostatud Prantsusmaal a. 1808 maksma pandud seaduse eeskujul. Ja see prantsuse seadus oli tugevasti mõjustatud Inglismaa eeskujudest.

1864.a. seadus, kehtestatud juba keiser Aleksander II („Vabastaja") valitsemise ajal, lahutas kohtuvõimu teistest võimudest ja nägi ette rahva osavõttu kohtuprotsessist, vandekohtunike instituuti, prokuratuuri loomist jne. Asjatundjate arvates olevat see seadus olnud üheks moodseimaks Euroopas oma aja kohta (R. Rägo, Eesti Vabariigi riigikohtu prokurör).

Tolleaegne kohtu reform näib rahva seas huvi tekitanud olevat ja ka eesti ajakirjandus leiab ennast kutsutud olevat uue protsessi tähtsust ja mõju selgitama, nagu näha võib Ado Grenzsteini „Oleviku" 1890.a. 26. veebruari numbrist (Nr. 9), mille juhtkiri sellele küsimusele pühendatud on. Allpool äratoodud juhtkirja kirjaviis on muutmata, kui mitte arvestada pikkade „s"-ide asemel ladina tähestiku „s"-ide tarvitamist, mis trükitehnilistel põhjustel paratamatu on.

MEIE KOHTUELU

on nüüd uue järje pääle saanud. Soowida on, et ka rahwas õiguse ja seaduse tundmises ja pidamises täielikumale seisukorrale jõuaks. Wõime selle soowi täitmist loota? Wististe ja nimelt hääl põhjusel.

Meie kohtute sissesead on nüüd niisugune, mida, nagu teada, meie ajal terwes haritud ilmas kõige paremaks peetakse. Kui uued kohtud meie juures mõni aasta tööd teewad, küllap siis nende mõju nähtawale tuleb. Mõnes asjas ei ole nii pikka aega tarwiski. Kui hobuwargad ja mitmed teised kurjategijad näewad kuulewad, kui waliste nendega ümber käiakse, küllap nad siis enne hästi järele mõtlewad, kui kuritöö pääle wälja lähewad. Ehk jääb nii mõnigi kodu ja katsub ennast auusaste toita. Mida rutem süüalune trahwitud saab, seda enam hoiab igamees ennast kurja eest. Rutulist trahwi on aga uutest kohtutest oodata.

Aga ka iga õiglane inimene saab uute kohtute juures seaduse eluga rohkem tuttawaks. Kohtud seletawad kaebdust awalikult kõikide kuuldes. Siis räägiwad hoolsad ajalehed neist asjadest, sel wiisil kuulewad inimesed õige sagedaste õigusest, seadusest ja trahwist. Oma jagu õpetust jääb sellest rahwa sekka ikka alate. Wõtame wiimasest ringkonna kohtupidamisest paar näitust.

Noor rätsepp W., alla 20 aastat wana, lõheb kõrtsi. Sääl ostawad kaks külameest talle pudeli õlut ja soowiwad, et W. wallawanema maja põlema paneks. Kui ta seda teeb, siis lubawad talle terwe korwi õlut osta.

Mis teeb W.? Ta läheb sedamaid wallawanema talusse ja pistab tikuga tule räästasse. Esimene tikk kustub ära, teine paneb katuse põlema. Õnnekombel juhtub peremees tuld nägema ja kustutab ta sedamaid ära. Kurjategija jookseb nägematult oma teed kodu, kust ta aga lühikese aja pärast wangi wiiakse.

Seega on W. inimlik, auus elu siin maapääl lõpetatud! Kohus mõistis ta ligi kolmeks aastaks sunnitööle ja pärast seda aega eluks ajaks Siberisse.Oleks W. teadnud, et tulesütitamise pääl nii kange trahw on, ta ei oleks iialgi seda kuritööd ette wõtnud, ehk olgu siis, kui ta meelest oleks nõdraks läinud.

Üks peremees mõisteti aastaks ajaks wangi, et ta warastatud hobust ööks ajaks hoida wõttis. Arwata on, et ta selgesti teadis, et hobune warastatud oli. Ta oli wististi üks warastе nõumeestest. Siis ei ole see thraw sugugi kare. Kui aga keegi, kes muidu waraste nõus ei ole, ka warastatud hobust peaks hoida wõtma, siis wõiks talle seesama trahw tulla. Wargus on roojane asi ja rikub inimese auu eluks ajaks ära. Sattub nüüd keegi ettewaatamata oleku pärast ühes warastega trahwi alla, siis ei wõi ta sinna midagi parata, kui ta auu talt ära wõetakse. Kellel siin selged mõtted, küllap ta ennast sopasest asjast jõuab puhta hoida.

Awalik kohtupidamine on talle siin märguandjaks. Awalik kohtupidamine on õieti rahwa kool seaduse tundmise asjus. Sellepärast on soowida, et inimesed päält kuulama lähewad, kui kohut peetakse.

HOBUSEVARGAD

Kuriteo ja karistuse ainestik ei tahtnud aga kunagi kujuneda peamiseks uudiseks ei Olewiku-aegses Eestis ega ka hiljem, kuna roima selleks liiga wähe esines ja keegi ei raatsinud minna kohtusaali oma kallist aega surnuks lööma. Alles iseseisvuseaegne ajakirjandus hakkas wähehaaval teiste maade eeskujul lehe esiküljel ruumi lubama ka kriminaalroimadele.

Suurematest roimadest sagedaimaks oli vanasti hobusevargus, sest seda oli nii hõlbus sooritada, kuna talle ei lukustatud ja suveti olid hobused sageli öö läbi lõies või kammitsas lageda taeva all ilma valveta. Pealegi oli hobune üks ainulaadne saak selle poolest, et see ennast ise transporteeris. Vähemalt kuival maal. Peipsi ääres mäletati dramaatilisi lugusid varastatud hobuste viimisest lotjadel üle järve Vememaale, kusjuures mõne äkilise tormi puhul oli uppunud nii hobuseid kui mehi. Kõneldi juhust, kus uppumissurmast päästetud mehel oli liha küünarnukkidelt kuni luuni ärakulunud olnud pärast öö läbi loksumist kummuli lodjal,käed klammerdunud põhjakiilu külge. Jõugu teised liikmed olid uppunud koos hobustega. Hobusevargusi esines ka iseseisvuse algaastailgi, kuni nn. hobusepasside (vastab tänapäevsele auto registreerimistõendile) sisseseadmine sedalaadi roimale lõpu tegi.

Kriminaalprotsessi seadustikku, millest Olewikus juttu, muudeti hiljem veel mitmel korral ja „Ajutiste Kohtute Sisseseadmise Seadusega" (Riigi Teataja 1918, Nr.1) jäi see seadus ka iseseisvas Eestis kehtima kõigi muudatustega, mis selles tehtud kuni 24. oktoobrini 1917. Aastate jooksul ajakohastati seda seadust veel mitmel korral, kuni kogu vastav seadustik kolmekümnendatel aastatel kodifitseeriti.

K. ÜTSAL

Etniliste ajakirjanike saabumine Ontario Põllumajanduse Muuseumi. Fotol osa grupist, vas. esimene „Meie Elu" kaastööline Valve Andre.

Valve Andre matkapäevik:

Lõunaääne Ontario — Kanada Riviera

„Kui tahate külastada Detroiti, siis peate siit sõitma põhja poole", ütleb Windsor, Ontario turismijuht. „Windsor ja Essex County on Kanada Riviera!" Külm ja vihmane oli see „Riviera" meie ligi nädal aega kestnud lõuna-lääne Ontario tutvumisreisi ajal, kui päikesepaistet lubati edaspidi külluses terveks suveks!

Ontario turismiministeerium on juba palju aastaid korraldanud etnilise ajakirjanduse esindajaile ringsõite Ontarios, tutvustamaks selle suure provintsi vaatamisväärsusi.

Seekordne matk viis meid lõunalääne Ontariosse. Siin suitsetasid Calumet'i indiaanlased kunagi rahupiipu ning pühendasid piibusuitsu Emakesele Maale tänuks rikkaliku viljasaagi eest. Tubakat kasvatatakse seal praegugi, kuid külluses ka igasugust põllu- ja juurvilja.

PÕLLUMAJANDUSMUUSEUM

5 kilomeetrit Miltoni linnast, umbes kolmveerandtunnilise autosõidu kaugusel Torontost, asub Ontario põllumajandusmuuseum. Nimi on eksiteele viiv, kuna „muuseum" koosneb 32-hektaarilisest maa-alast üle 30 ehitusega. Näidisehitused ja väljapanekud annavad põhjaliku ja huvitava ülevaate põllumajanduse arengust Ontarios.

Kohapeal on võimalik tutvuda vanaaegses riietuses teenistujate selgituste saatel paljude näidisehituste ja väljapanekutega: 1867. aastal ehitatud Township Hall, vanaaegsed traktorid, 1830-60. aastate talupidamine, meiereid, õuntekasvatus ja töötlemine eelmisel sajandil, saviesemete valmistamine, sepikoda, karusnahkade töötlemine, suitsetamisahjud, koolid ja kirik.

Muuseum on avatud maist kuni lõikustänupühani iga päev ning on huvitav nii täiskasvanuile kui ka lastele ja noortele, võimaldades tutvumist põllumajanduse arenguga Lõuna-Ontarios.

AATOMIELEKTRIJAAM

Radioaktiivsuse levik on muret tekitav, eriti pärast Tshernobõli kiirgusvoogu.

Ontario Hydro väidab, et Kanada aatomi-jõujaamad on maailma kindlamad. Üks Ontario Hydro reaktor kinnitati 1984. aastal ametlikult maailmas parimaks üle 500 000 kilowatilise kapatsiteediga reaktorite hulgas. Selle jõujaama — Bruce Nuclear Power Development — ühe reaktori, Unit 4 kapatsiteet on 98,2%. Ontario Hydro reaktorid olid üldiselt maailma 10 parima hulgas. Kolmandal kohal oli Unit 1, Bruce A,95,1%-ga. Järjestus oli järgmine: Kanada, USA, Kanada, Rootsi, Jaapan, Soome, Jaapan, Jaapan, USA ning Kanada. Nõukogude Liit puudub selles nimekirjas täielikult.

Meile võimaldati ringsõidul ülevaade Bruce aatomijõujaama tegevusest ning anti võrdlevaid selgitusi Tshernobõli tuumaenergia kasutamismeetodeist.

Tshernobõli atoomielektrijaama lähedal on elamispiirkonnad, CANDU (Canadian Deuterium-Uranium) jõujaama ümber on kilomeetri ulatuses piiratud ala, kuhu ehitada ei lubata ja kuhu ligipääs on tugevalt kontrollitud.

Tuumaenergia näol saab Kanada 12% kogu elektrivarust. Teenistujad on kvalifitseeritud väljaõppega ning suurt rõhku on pandud võimalike õnnetuste ärahoidmisele. Sovjeti tuumajõujaamad kasutavad jahutamiseks „kerget" vett, rakendades ka grafiiti. CANDU reaktorid tarvitavad „rasket" vett ja surustatud „rasket" vett jahutamiseks. Üldsüsteemi tähtsaim erinevus on kaitseseina puudus Tshernobõli jõujaamas. CANDU reaktorid on ümbritsetud struktuurist, mille seinad on nelja jala paksusest jõustatud betoonist. Ontario Hydro CANDU reaktorid kasutavad kütteks uraani, mida Kanadas on külluses.

Bruce jõujaama kaheksa reaktorit toodavad kokku 6.800.000 kilowatti elektrit. Peale selle produtseerib Bruce koobalt 60 meditsiiniliseks otstarbeks.

Bruce Nuclear Power Development asub looduslikult kaunis kohas, vaatega Huroni järvele. Lähedal on kaunid liivarannad ja pargid. Külastajail on võimalik lähemat informatsiooni saada: BNPD Information Centre, Box 1540, Tiveton, Ont. N0G 2T0 või telefoniteel (519) 368-8687 (TOUR). Informatsioonikeskus on avatud iga päev kesk-aprillist kuni kesk-oktoobrini ning esmaspäevast reedeni muul ajal.

Tutvumisringkäik aatomijõujaama oli ülimalt huvitav, õpetlik ja ülevaatlik.

Ontario põllumajandusmuuseum ja aatomielektrijaam olid Ontario turismiministeeriumi poolt korraldatud ringreisi algus. Palju kilomeetreid oli veel ees, enne kui jõuti „Rivierasse".

(Järgneb)

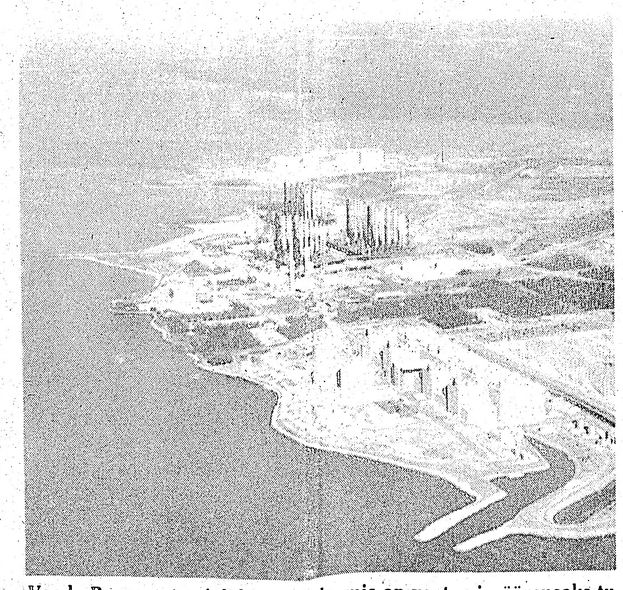

Vaade Bruce aatomielektrijaamale, mis on vaatamisväärsuseks turistidele.

Seks ja poliitika

„Toronto Stari" kaastöölise William Lawther'i tähelepanekute kohaselt varjutavad ameerika seltskonnas kõnelused seksi ja pornograafia üle kõnelusi terrorismist, apartheidist, vabakaubandusest, ja võidujooksust relvastuse suurendamise alal.

Kanadas on praegu eriliseks põhjuseks parlamendile esitatud seadus-eelnõu pornograafia piiramiseks.

Diskuteeritake ja kirjutatakse ajalehtedes pikki artikleid, kus lõpeb kunst ja algab pornograafia. Kus lõpeb inimese eneseväljenduse vabadus ja algab keelatud kirjandus. Seaduseelnõule heidetakse ette, et see läheb oma piiramistega liiga kaugele ja teiselt poolt leitakse, et ta jätab palju olulisi probleeme lahendamata.

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

MÕTTESÄHVATUSI

Inimese kõik organid väsivad, välja arvatud keel.

Puberteet on aeg, mil poisid ei tea, kas nad peavad tüdrukut näpistama või suudlema.

On tüdrukuid, kes pidasid minisselikuid ebamoraalseks. Teistel olid ilusad jalad.

Meestel on vähe kannatust. Seepärast nad leiutasid tõmbluku.

Kõige kardetavamaks relvaks on väikekaliibrilised inimesed.

Kogunud NIHITS

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 6. juulil kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS. Teenib õp. Elmar Pähn.

Pühapäeval, 13. juulil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 20. juulil **kell 12 päeval** E.E.L.K. USUTEADUSE INSTITUUDI ORDINATSIOONI PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS. Teenivad piiskop Karl Raudsepp ja Instituudi lektorid ja õpilased. Laulab Saksamaale sõitev Toronto Ühend-Segakoor Asta Ballstadt'i juhatusel.

Pühapäeval, 27. juulil **kell 12 päeval** VABAÕHU JUMALATEENISTUS JÕEKÄÄRUL.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID: neljapäeviti 6–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI AVATUD: neljapäeviti 2–6 õhtul.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto,
Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

EELK USUTEADUSLIKU INSTITUUDI AVAJUMALATEENISTUS pühapäeval, 6. juulil kell 11 homm. Jutlustab ass. prof. dr. A. Võõbus. Teenivad piiskop K. Raudsepp, õp. E. Heinsoo ja Usuteaduse Instituudi kandidaadid. Solist Õnne Laikve. Pärast jumalateenistust kohvi all saalides.

PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS pühapäeval, 13. juulil kell 11 homm. Jutlustab piiskop K. Raudsepp. Solist Margit Viia.

Õpetaja A. Taul on puhkusel 24. juunist kuni 8. juulini.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough
Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 29. juunil kell 1.30 p.l. Teenib õp. A. Jalonen.

Juuli- ja augustikuul on JUMALATEENISTUSED 2. ja 4. pühapäeval kell 5 p.l., seega 13. ja 27. juulil kell 5 p.l.

Õpetaja viibib suvekuudel aegajalt maal ja on kättesaadav vajaduse korral ka telefoniga 1-519-371-0068.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 6. juulil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Solist Rael Laur. ISSANDA SURMA MÄLESTAMINE. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.).

Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur.

Teisipäeval, 8. juulil kell 11 homm. pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

Nädalakroonika

LONDON — Kuninganna Elizabeth'i noorem poeg Edward, kes sai 22-aastaseks, lõpetas ülikooli heade tagajärgedega ajaloo alal ja läheb mereväkke teenima. Prints Edward õppis Cambridge Ülikoolis. Samas ülikoolis õppis ka troonipärija Charles.

OTTAWA — Sõjakurjategijate jälitamiseks Kanadas moodustatud Jules Deschenes'i komisjon nendib, et luba N. Liidust tuli liiga hilja tunnistajate ülekuulamiseks Kanada kohtupidamise praksise kohaselt. Kohtunik Deschenes oma esindajaid N. Liitu ei saada. Kanada valitsus pikendas Deschenes'i komisjoni tegevust kuni 30. septembrini.

TORONTO — TTC (Toronto liikluskomitee) on võtnud kaalumisele linna hoolekandealustele poolehinnalise sõidu võimaldamise trammidel, bussidel ja allmaaraudteel. See on Metropolitan Toronto linnanõukogu ettepanek ja nähtavasti võib saada teoks lähemal ajal.

TORONTO — Ühest ehituskompanii laost varastati suuremal hulgal dünamiiti. Need on 1-tollise läbimõõduga ja 8 tolli pikad pulgad, pakitud pruuni paberisse. Kui kuskil neid leitakse või nähakse, tuleb otsekohe helistada politseile telefonil 911. Dünamiidi pulkadel on pealkiri „Forcite 40% või 75%".

OTTAWA — Valitsus andis loa uute tõrjerelvade muretsemiseks madalalt lendavate rakettide või lennukite vastaseks kaitseks. Selleks määrati 1 miljardit dollarit. Vastavad relvad peavad olema kasutamisvalmis aastal 1988 või 1989.

KUHU MINNA?

Laup. 5. juulil Seedrioru Suvehari algusega kl. 16.00.

„MEIE ELU" ESINDAJA MONTREALIS

KARL UTSAL
5875 Cavendish Blvd. Apt. 801
Montreal, P.Q. H4W 2X9
Tel. (514) 488-6228

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale,
Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühapäeval, 6. juulil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb V. Krabi. Laulab segakoor. ISSANDA SURMA MÄLESTAMINE.

Laupäeval, 12. juli kell 5 p.l. VABAÕHU KOOSOLEK Royal Beach'is Hõbe talus. Kõneleb V. Puu.

Pühapäeval, 13. juulil kell 11 homm. VABAKOGUDUSTE KALMISTUPÜHA York kalmistul. Teenistust kirikus ei ole.

VANCOUVERI EELK PEETRI KOGUDUS
6520 Oak St.
(49th & Oak St. nurgal)
Vancouver, B.C. V6P 3Z7
Koguduse õp. Thomas Vaga
Kantselei tel. 263-1802
Kirikla tel. 263-4527

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30 hommikul. TERE TULEMAST!

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
(416) 466-1502
LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Käsitöö kinkeesemed — kullasepa-, merevaigu-, keraamika-, naha ja puunikerduse alal.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 8.30–6.00 p.l., laupäeval 8.30–5.00 p.l.

Puhka rahus!

MÄLESTAME LEIN

ARMAST KAASV

MÄLESTAME K

ja ave

MÄLESTAME V

ja avaldan

Südamlik kaastun

ARMAST EMA, VANAEMA JA TÄDI

JULIE RANNIK'ut

neiuna RIIK
sündinud 28. juulil 1897 Koorkülas
surnud 23. juunil 1986 Mississaugas

mälestavad

ARVED, HELLE ja KAI
LEIDA perekonnaga
ILMAR perekonnaga
OMAKSED kodumaal
HANS ja LEMMI PENT

Puhka rahus!

LAHKUS MEIE KALLIS EMA JA ÄMM

ALMA KALLAS

sündinud 4. juulil 1901 Haapsalus
surnud 27. juunil 1986 Torontos

Mälestab kurbuses

tütar MAIMU abikaasaga

Puhka rahus!

MÄLESTAME LEINAS

JULIE RANNIK'ut

ja avaldame kaastunnet perekonnale

ELMAR TANI perekonnaga

ARMAST TÄDI, VANATÄDI JA SUGULAST

JULIE HELMI EDERBERG'i

sündinud 9. märtsil 1897 Kaarmal, Saaremaal
surnud 23. mail 1986 Doylestown'is, PA.

mälestavad leinas

HEINZ ja ÜLLE EDERMA
ARVO, MIRIAM ja ERIK EDERMA
RUTH ja JOSEPH DUFFY
KARIN ja GARY LEE
TIINA ja PETER NAUMOWITZ
EDITH EDERMA
ÜLO, KARIN ja INGRID PESSA

ARMAST KAASVILISTLAST

Rer. Öc. REIN LÄTE't

mälestavad leinas

E. ARRO
E. ARUJA abikaasaga
E. KURIS abikaasaga
E. KUUTMA abikaasaga
A. LAMAN abikaasaga
G. LIIDEMAN'i lesk
E. MALCHE abikaasaga
H. MANDEL abikaasaga
Y. M. SAAR abikaasaga
A. VAHER abikaasaga

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

MÄLESTAME KURBUSES

REIN LÄTE't

ja avaldame kaastunnet perekonnale

ANNE LAPP
IMBI ja KRISTJAN KURVITS
ELLA ja AUGUST MAARITS
MAIMU ja HERMAN RIST

Südamlik kaastunne õe Hildale tema elukaaslase ja nende tütre Helmile tema isa

RICHARD KOOL'i

surma puhul

Leinas mälestavad
vend ALFRED abikaasaga
nende poeg ENN perekonnaga
ja tütar MAIE perekonnaga.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ◎ 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ◎ EESTI LIPUD (suured) ◎ EESTI MAAKAARDID ◎ MAALID ◎ SEEBID ◎ KREEMID „Kamill" ◎ „RAKUDA" masseerijad. ◎ POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

MÄLESTAME VARALAHKUNUD

REIN LÄTE't

ja avaldame sügavat kaastunnet perekonnale ja vanematele

VALLI KÖKS
VILLU KARUPÄÄ abikaasaga
LEO KARUPÄÄ

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
◎
Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Meie Elu
ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneemo pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Südamlik kaastunne LEIDA ja JUHAN LÄTE'le nende poja

REIN LÄTE

surma puhul

ERNST SAAK abikaasaga

MÕTTESÄHVATUSI

Paljud inimesed ei söö, et elada, vaid surra.

◎

Ka mõtete järelevalvamiseks võib kasutada eunuhhe.

◎

Naised on nagu lipsud. Neid valitakse halva valgustuse juures ja siis on nad kaelas.

◎

Eesti arst valvekorras

5. ja 6. juulil
dr. H. Tari 224-0402
12. ja 13. juulil
dr. R. Pahapill 921-7777
19. ja 20. juulil
dr. A. Rebane 461-6383
26. ja 27. juulil
dr. M. Leesment 481-6834

Naistele on moevahetus tähtsam kui ainetevahetus.

Kogunud NIHITS

MÄLESTAME KURBUSES VARALAHKUNUD

REIN LÄTE't

ja avaldame sügavat kaastunnet Annele ja tütardele

ELNA ja VICTOR LIBE

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ◎ Tellige ja lugege „MEIE ELU". ◎ Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ◎ USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.
„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

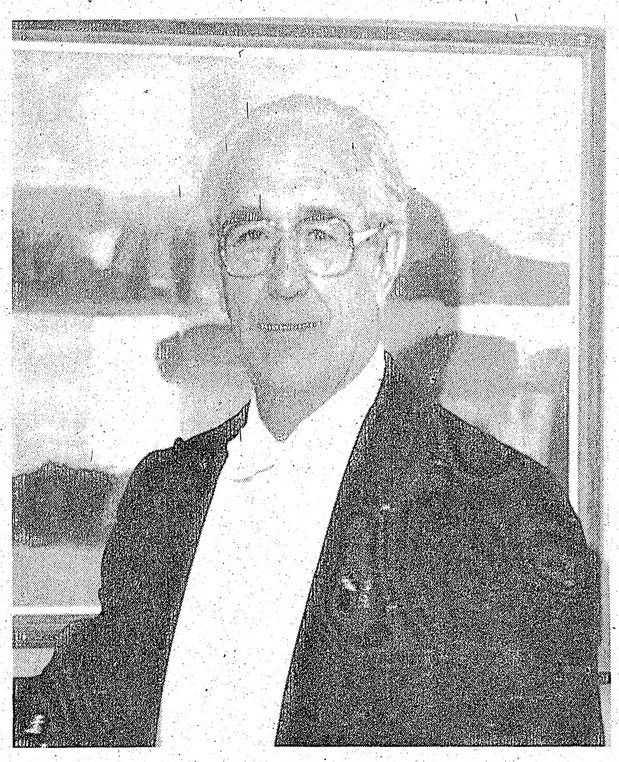

Roman Toi 70

Õppides kolmekümnendail aastail Tallinna Westholmi gümnaasiumis, said mu erilisiks huviobjekteiks nimetatud kooli juures tol ajal tegutsenud õpilaskoor ja sümfooniaorkester. Mõlemaid kollektiive juhatas tuntud koorimaestro Tuudur Vettik. Lähemalt jälgides nii koori kui ka orkestri tegevust, avastasin peatselt T. Vettiku parema käe, kelleks osutus vanema klassi õpilane Roman Toi. Viimane ei mänginud üksnes klaverit, orelit ja viiulit, vaid vajaduse korral usaldati ning ulatati talle juhi poolt ka taktikepp, mida ta ilmse oskuse ning osavusega kasutas.

Nüüd, üle poolesaja aasta hiljem, uuesti eesti „koorile ning orkestrile" pilku heites, seda mitte aga enam Westholmi kooli piiratud mastaabis, vaid kogu Välis-Eesti muusika ulatuses, põrkub taas silm tuttavale kujule. Küll parema ja vasema käega ning käena, organiseerides, luues, korraldades, tiivustades, dirigeerides ja üleval pidades, on Roman Toi aastakümnete jooksul tugeva ning püsiva pitseri asetanud me rahvuslikele ja muusikalisile üritusile, institutsioonele ning produktsioonile. Igalpool, kus on viljeldud eesti muusikat, on tunda ja leida Toi laske, laaste ning lõhna.

Roman Toi sai 18. juunil 70-aastaseks. Õnnitlen Sind koolivend! Tähtsa sünnipäeva puhul korraldas Estonia koor järgmisel õhtul kontserdi Toronto Walter Hall'is, mis ühest küljest tutvustas jällegi Toid koorijuhi ning komponistina, samas aga reetis laialdasemalt juubilari ideaale, pürgimusi ning praktilisi saavutusi. Järgmised tõigad tulid kontserdil reljeefselt nähtavale: Esiteks, Roman Toi on eesti patrioot selle sõna parimas mõttes. Eesti muusika ja selle levik on talle südameasjaks ja kutsumuseks. Õhtu kavas figureerisid selletõttu ühtekokku kahteteistkümne eesti helilooja nime, alates Tuudor Vettikust ja lõpetades Roman Toiga. Teiseks, eelnevale lähedalseisvana ning sõltuvana — sünnipäevalaps Toi on rahvahelilooja. Keegi muusikakriitikuist ütles kord: „On olemas kolmesuguseid komponiste. Ühed kirjutavad üksnes iseendile, teised jäädvustavad noote paberile kaasheliloojate või nn. asjatundjate tarvis, kolmandad loovad muusikat tarbijaile ning kuulajaile." Sinna kolmandasse kategooriasse mahub õnnelikult me juubilargi. Väidetus veendusime nautides sünnipäeva-kontserdil Toi kantaati „Mängumees" — helitöö, mis otse pulbitseb sundimatusest, segamatusest, selgusest ning soojusest. Koorile, solistidele (Avo Kittask, Valve Tali, Liina Lepik) ja pianistile (Charles Kipper), samuti rahvaviisidele, nende sugemetele, aariatele, ja retsitatiividele, olid kõik õiged lõngaotsad õigetel aegadel ning kohtadel kätte antud. Tulemus: värvikas, päikesepaisteline ning hubaselt kodune vaip, millest aga ka iga külaline võib rõõmu tunda.

Kolmandaks, peatugem hetkeks juubilari ühe õnnestunuma koorisünnituse ja lapse juures — õhtu korraldaja Estonia Koor. Välis-Eesti koorid paraku vananevad. Mitte aga Estonia. Nii vanusegruppide kui ka repertuaari poolest püsib nimetatu võidutsedes tasakaalu keskpunktis — uusi nägusid ilmub parajates intervallides koori kauneisse ridadesse. Kahtlematult on sellist nähet edustanud, Toi taidelise võimekuse kõrval, juubilarist maestro positiivne ellusuhtumine ja inspireeriv isiksus. Toi on lauljatele ning esinejaile rohkem kui paljas dirigent, kes aina taktikeppi vehib. Ta on samaaegselt mõistev hingehooldaja, julgustav kaasatõmbaja ja elukogenud koolmeister. Tabavad ning mänglevad nagu on ta helid, on ka ta sõna-sümbolid, mõttekillud, võrdumid, kontrastid ja illustratsioonid. Kõige valjemgi tõde ning nõue pakitakse Toi poolt ikka lunastavasse ning leevendavasse huumori paberisse. Aga las Estonia lauljad ise seletagu. Üks neist näiteks märgib: „Roman Toi energia on nakatav! Ta käitub meiega kui helde karjane — ülikannatlikult, sooja huumoriga, paneb meid nõudma endilt rohkem ja rohkem — nii palju kui annab. Peale pikka harjutust, tulen koju kergema südamega, tervema tundega." Teine lausub: „Dr. Toi kui helilooja ja koorijuhi märkimisväärseis võimetes ei ole mingit kahtlust. Sinna juurde kuulub aga veel üks ülimalt oluline dimensioon – isiksus. Haarav, sütitav, kõrgetasemelist interpretatsiooni nõudev ja soodustav — kõik need omadused rajatuna sügava musikaalsuse ja hea koorijuhtimise tehnika põhjalikule valdamisele on kujundanud maestro Toist eestlaste tippkoorijuhi. Ja paljudele meist lemmikkoorijuhi." Kolmas lisab: „On omaette elamus, kui harjutusel Toi võtab lauljal kui käest kinni ja viib silp-silbilt, noot-noodilt endaga kaasa ja pea märkamatult (vahel küll ka kõva „tuupimisega") on õpitav helitöö korraga elav, mõttetihe, terviklik muusika-luule süntees... Kunagi ei ole Toi üleolev oma lauljate vastu, pigem sugereerib ta neile kindlust ja esinemisjulgust ning vabastab põhjamaalase tagasihoidva tundeskaala."

Neljandaks, kontserdi kavaleht oli trükitud kahes keeles — eesti ning inglise. Miks nii? Sest üritusest võttis osa hea hulgake „umbkeelseid". Seegi on kiiduväärt. Toi patriootsus ja muusika ületavad rahvuspiirid. Ta sihiks on eesti parema taide tutvustamine kanadalasile ning teistele mitte-eestlasile. Eks võeti sellel eesmärgil ette, mulluste jõulude ajal, ka pikem koorireis Pühale maale, kus lauldi eesti keeles Jeruusalemmas, Betlemmas ja teistes Piibli linnades-asulates-paikades. Selline tegu annab ühtlasi tunnistust juubilari usulisele huvile, mis väljendub sünnipäevalapse kiriklikus töös — organistina koorijuhina ja usuteaduse instituudi lektorina, ent kõige markeeritumalt ta vaimulikus heliloomingus, kus prominentselt esile astuvad kantaat „Suur on, Jumal, Su ramm". Piibli tekstile kirjutatud „Corinthians 13:1" ja koori-orkestriteos „Laudate Deo". Loetletuile lisaks on Toi komponeerinud arvukalt vaimulikke laule. Vaevalt möödub jõulupühi eesti kogudusis, kui neis poleks esitatud juubilari voolavaid viise. Õigustatult loeme sellepärast New Yorgi Eesti Meeskoori albumist: „Heliloojana toetub Toi ainevalik oluliselt kahele teemale: isamaa ja usk."

Sai juba mainitud, et Toi on andekas pedagoog. Lisagem öeldule kaalu juurde. Viiendaks: maestro on ise õppinud mitmeis õppeasutusis, olulisemad neist: Tallinna Konservatoorium, Shveitsis asuv Institute de Hautes Etudes Musicales ja Toronto Ülikooli muusikafakulteet. Viimaselt saavutab Toi doktorikraadi 1977. a., kirjutades väitekirja „Estonian Folk Music". Me maestrost saab tehtud mees ja ta hakkab õpetama Toronto Konservatooriumis muusikateooriat, dirigeerimist ja kompositsiooni. Üks ta silmapaistvamaid õpilasi — eestlane Peter Tammearu, pianist, helilooja ja muusikakriitik. Pedagoogika ühendab Toid ka Metsaülikooliga ja Balti teadlaste konverentsidega.

Muusikateadus, kriitika ja vaatlused, nendega tegeleb Toigi alustades vastutusrikast tööd, muusikaarmastajate kujundajana, juba kodumaal. Sõja päevil oli ta Ringhäälingu sümfoonilise muusika kommentaator ja raadio lasteooperite looja. Ka jätkus tal energiat artiklite kirjutamiseks ajakirjadele ning ajalehtedele. Muusika esseistina on juubilar tegutsenud tänaseni.

Kui mitu, kus ja millal on väliseestlased laulupidusid korraldanud? Küsige Toilt. Tal on kõik sellised arvud ja ajad teada. On ju suuremale osale neist sünnipäevalaps tõhusa panuse andnud organiseerijana, üldjuhina ning komponistina. Sellistele suurpidustustele on ta sageli saabunud ühes oma vaprate sõdalastega — Geislingeni Meeslaulu Selts, Montreali Eesti Nais-ja Segakoor, Toronto Eesti Mees-ning Segakoor ja Estonia Koor.

Kui omal ajal, pärast J. Markuse surma, Kanada eesti konsuli koht vakantseks jäi, siis oli kuulda sosistamisi: küllap saab uueks konsuliks Roman Toi, tal see amet enam-vähem selge, eks ta ole töötanud Markuse abilisena juba aastaid! Siiski, Toist ei saanud konsul ja seda õnneks — seda varakam on Välis-Eesti muusika ning taie oma mitmesuguseis väljendusis. Puha õigus oli dr. Toil, kui ta ühel Kultuurikongressil lausus: „Oleme paguluses poliitiliselt, kuid mitte vaimselt." Olles rohkem kui täispanuse viimasele kinkinud, võib ta sügava rahuldustundega käidud teele tagasi vaadata. Meie aga publikuna ja kaasaelajana toimunule täname Suurt Loojat heade andide eest, mis ei ole meiegi rahva osas just kitsid olnud. Kujukaks näiteks öeldule on Roman Toi isik ja elutöö.

Soovime jätkuvat loomevärskust nooruslikule juubilarile. Ühinegem selleks Westholmi kooli lipukirjaga: per aspera ad astra!

KaRa

Kümme aastat õpetaja A. Kivisiku surmast

Möödunud nädalal täitus kümme aastat Hamiltoni koguduse esimese õpetaja, August Kivisiku surmast.

Lahkunud hingekarjast mälestas kogudus oma kalmistupühal Hamiltoni Woodlandi kalmistul, mida eestlased tunnevad Metsakalmistu nime all.

Kuna kogudusel on sellel kalmistul kaks matuseplatsi, toimub igal aastal kaks teenistust, üks vanal, teile uuel matuseplatsil.

Ka tänavu peeti esimesena teenistus koguduse uuel matuseplatsil. Tavakohasel teenistusel teenis koguduse õpetaja Tõnis Nõmmik.

Sealt siirduti koguduse vanale matuseplatsile, kus puhkab koos paljude koguduse liimetega ka õpetaja Kivisikk. Teenistuse alguses asetasid õp. Kivisiku hauale pärja, koguduse nimel, esinaine Ingrid Tamm ja nõukogu liige Leo Saar, kuna trumpetisoolo lahkunu mälestuseks mängis G. Young. Õp. Nõmmik oma jutluses meenutas kadunud õpetajat kui truud Jumalasõna sulast. Ilusa ilma tõttu oli osavõtt rohkearvuline.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

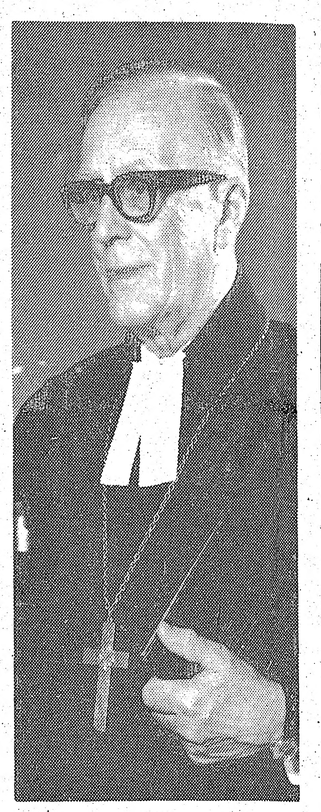

Praost Einar Kiviste surnud

11. juunil suri E.E.L.K. Sydney Jaani koguduse õpetaja praost Einar Kiviste. Matusetalitus toimus 14. juunil Sydney Läti kirikus ja tuhastamine Rookwoodi krematooriumis.

Praost Einar Kiviste oli sündinud 15. okt. 1906 a.

Vana-Andrese koguduse Võidupüha jumalateenistus peeti perekond Hiir'te suvilas pühapäeval, 22. juunil. Pildil õpetaja Udo Petersoo jutlustamas, paremal — üldvaade. Foto — E. Eerme

Vana-Andrese koguduse Võidupüha jumalateenistus

On ilusaks kombeks, et kogudused korraldavad suveti vabas looduses jumalateenistusi.

Teist korda toimus Vana-Andrese Koguduse vabaõhu-jumalateenistus, märkimaks meie Võidupüha, perek. Hiir'te suvilas, Barrie lähedal kuhu pühapäeval, 22. juunil kogunes arvukalt koguduse liikmeid koos sõpradega.

Jumalateenistus, kus teenis koguduse õpetaja Udo Petersoo, algas sümboolse lauluga: „Kuule, kuis kõlab kodumaa ra'alt nurmedelt, niitudelt, metsast ja mäelt."

Jutluses õpetaja rõhutas õigust ja vabadust. Vabadus, millise võitsime Vabadussõjas, on kodumaal vanglas. Võit, kui tõde, on jääv ja püsiv. Vanglad ei saa seda olematuks teha. Õigus, millest räägime, on Jumala tõde. Eestlase usk ei ole ainult Jumalasse, vaid ka oma rahvasse ja õigusesse. Seda usku ei matnud meil orjapõli ja ei mata ka kodumaal praegu valitsev võim. Meie võidu otsustas usk endasse, rahvasse, õigusesse ja Jumalasse.

Jumalateenistus lõppes meie rahvushümniga.

Pärast jumalateenistust pakuti perek. Hiirte ja koguduse naisringi poolt rikkalik eine. Veedeti kaunis looduses ülejäänud päev sõprade ja tuttavatega ning loodi uusi tutvusi.

- ee -

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

August Kiilaspead mälestades

August Kiilaspea, Sind ei näe meie enam! Sa olid hea kaaslane muusikas ja Toronto Eesti Meeskooris kaaslaulja. Sinus oli suur isiksus, kes algatatud ideedele jäi truuks ja tegi kaasa kõiksed üritused, millised ette võtsid ning millistele ise kaasa elasid kuni viimse elupäevani.

Sa omasid meelistegevusena eesti muusika, nii orkestris asutajana, kaasamängijana, meeskooris asutajana, koorijuhina ja lauljana. Sündinuna 1905. aasta 9. mail Viljandimaal Uue-Kariste Kesksilla algkoolijuhataja pojana, oli Sul verre antud muusikatunnetus ja armastus sellele. Juba seitsme aastasena algasid tegelikult muusikaga, mängides kaasa isa poolt juhatatud kohalikus orkestris. Su lemmikpilliks oli viiul, kuid olid võimeline käsitama mitmeid instrumente, millistest tõid välja kauneid helisid. Edaspidine koolitee kulges Viljandi Gümnaasiumi ja selle järele Olustvere Põllumajanduse kooli. Töötasid Tartus Eesti Põllutöökoja alluvuses riikliku loomakasvatuses nõuandjana. Omasid erialaliselt hõberebastekasvatuse suuri teadmisi, olles viimati Rebasel A/S Lihaekspordi hõberebase kasvatuse juhatajana.

Suur põgenemisaasta, 1944, tõi Su koos abikaasa Leida Nelbergiga Saksamaale, kus Geislingeni eestlaste Suurlaagris tegelesid muusikaga. Mängisid kaasa Geislingeni Eesti Teatri orkestris ja laulsid Eesti Meeskooris.

Lõpliku uue kodu asutasid Torontos 1950. aastal. Koheselt aitasid asutada Toronto Eesti Meeskoori, olles selle asutajaliige ja esimene koorijuht. Kooriliikmete arv tõusis kiiresti ja andsid esimese eesti meeskoori kontserdi Torontos kuue kuu järele.

Oli täide läinud su suur soov: asutada meeskoor, hiljem orkester, kus ise said kaasa töötada ja mõlemaid ka elujõuliseks muuta. Su teenete eest valiti Sind tema auliikmeks. Sinu loomulik armastus eesti muusikale on kandunud edasi Su pojasse ja tema poegadesse.

Sinu elu oli ilus muusikas ja Su lahkumisega 18. mail 1986 oleme kaotanud hää lauluvenna ja sõbra!

Lubame Sulle: „Alati Sinule, kodumaa, kõlagu vabade meeste laul!" Oleme kaotanud Sinu, kuid mitte mälestuse Sinu tööst ja Sinust.

Lauluvennalikult
EMIL EERME
TEM asutajate liikmete ja lauluvendade nimel

„MEIE ELU"
lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast
„MEIE ELU"

Sõnumid ja teated palume toimetusele anda HILJEMALT REEDEL, et kindlustada nende ilmumine järgmise nädala lehes.

MÜÜGID

JÕEKÄÄRUL MÜÜA
korralik suvila. Nõuetele vastav septiktank, soe ja külm vesi ja puurkaev. Tel. 488-8533.

NALJAD

Varem oli meil töörahvast kurnav tsaar, siis despootlik Stalin ja mis on meil täna?"

„Vaadake kalendrit. Täna on esmaspäev."

„Kuulen raadiost, et produtseerime rohkem liha, võid ja mune. Aga mu jääkapp on tühi. Kas võite mulle nõua anda?"

Aga loomulikult. Pange jääkapi pistik raadio seinakontakti."

„Miks nii kurva näoga, Villem?" küsib naaber.

„Lugesin äsja üht raamatut väga kurva lõpuga."

„Mis raamat see siis oli?"

„Mu pangaraamat."

Prantslane, inglane ja venelane veavad kihla, kes kõige kauem sikulaudas vastu peab. Esimesena läheb lauta prantslane. Ta tuleb kohe nina kinni hoides välja. Inglane on pool minutit kauem ja võitleb välja tulles pööritusega.

Venelane läheb kõige viimasena. Inglane ja prantslane ootavad hea hulga aega ja jmestavad venelase vastupidavust. Ja siis avaneb lauda uks ja sikk jookseb välja.

NÄDALA RISTSÕNAD

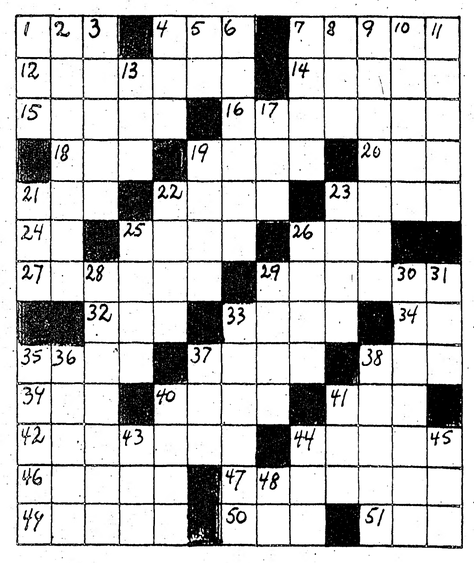

PÕIKREAD: 1. Võõrkeelne täht. 4. Mitte kõik. 7. Peakorter. 12. Hiljuti Eestis vahistatud kirikuõpetaja. 14. Maailmajagu. 15. Lõuna-Venemaa ja Põhja-Kaukaasia rändrahva liige. 16. Pealinn Euroopas. 18. Paabulind. 19. Ese istumiseks. 20. Hiina pinnaühik. 21. Pinnaühik. 22. Tekstiilkaup. 23. Kerge jalanõu. 24. Astatiini keemiline märk. 25. Muudkui aga. 26. Rumeenia rahaühik. 27. Palgatud talutööline. 29. Lahti. 32. Kartlik. 33. Õppeasutus. 34. Noot. 35. Eesti helilooja. 37. Vastne (zooloogias). 38. Jõgi Saksamaal. 39. Mägi Himaalaja mäestikus. 40. Tagatisena kasutatav ese. 41. Spordiriist. 42. Linn Eestis. 44. Oskussõna muusikas. 46. Torustiku osa. 47. Muistne kreeka linn ja kogukond. 49. Eesti luuletaja. 50. Mitte kitsas. 51. Lapsevanem.

PÜSTREAD: 1. Ekstrakt. 2. Ebamoraalne. 3. Filmitäht. 4. Vilets maja. 5. Noot. 6. Teatav väärtpaber. 7. Mitte korpulentne. 8. Temal. 9. Sihinurk astronoomias. 10. Üks. 11. Mängu pandud summa. 13. Puhas saviaine. 17. Kuritegevuse jumalanna kreeka mütoloogias. 19. Juurdekasv. 21. Rohumaa. 22. Sõõr. 23. Mitte siin. 25. Varandus. 26. Linn Ukrainas. 28. Kala Eesti vetes. 29. Suurtuiksoon. 30. Läti Vabariigi president. 31. Saksakeelne artikkel. 33. Maitseaine. 35. Vapside tuntumaid kujusid. 36. Äpardunu. 37. Linn Iraanis. 38. Mitte tagasi. 40. Üks tuntumaid esimesi asukaid Ameerikas. 41. Küla Võrtsjärve ääres. 43. Küla Kesk-Eestis. 44. Tuntumaid ameerika arhitekte. 45. Roll. 48. Noot.

(Lahendus järgmises numbris)